

FORTE: ÅRSREDOVISNING 2016

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

Swedish Research Council for Health, Working Life and Welfare

Address Box 894, SE-101 37 Stockholm · **Visiting address** Östra Järnvägsgatan 27

Phone +46 8 775 40 70 **Fax** +46 8 775 40 75

Org.nr 202100-5240 **E-mail** forte@forte.se **www.forte.se**

Vi ger forskningen styrka

I Sverige finns idag drygt trettio tusen verksamma forskare på universitet och högskolor (SCB 2016). Genom sitt arbete med att identifiera kunskapsluckor och ta fram ny kunskap bidrar forskarna till utvecklingen av ett långsiktigt och hållbart samhälle. Fortes uppdrag är att finansiera forskning inom hälsa, arbetsliv och välfärd av högsta kvalitet.

Vårt samhälle påverkas av de förändringar som sker i vår omvärld och ställer oss inför betydande utmaningar. Forte ser den demografiska utvecklingen, arbetslivets omdaning, välfärdssystemet utformning, jämlika levnadsvillkor, migration och etniska relationer som de främsta utmaningarna där forskning krävs för en hållbar utveckling i såväl det svenska samhället som globalt.

I november 2016 presenterade regeringen sin forskningspolitiska proposition Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft. Med tillfredsställelse kunde vi se att de samhällsutmaningar som vi pekat ut prioriteras av regeringen.

Våra utlysningar av forskningsmedel är mycket populära. Under 2016 erbjöd vi 164 forskare och forskargrupper finansiering. De beviljades finansiering i hård konkurrens. Kraven på vetenskaplig kvalitet är höga.

När flyktingströmmen till Sverige ökade kraftigt genomförde vi en studie om mottagningen av nyanlända barn. Rapporten erbjuder ett kunskapsbaserat underlag i arbetet med den framtida utformningen av den svenska mottagningsstrukturen.

Sverige har en av Västeuropas mest könssegregerade arbetsmarknader. I kvinnodominerade branscher är sjukfrånvaron högre än i mansdominerade branscher eller branscher med jämn könsfördelning. Vi sammanställde översiktligt kunskapsläget, genomförde en utlysning och finansierade under 2016 forskning för att utveckla kunskap om orsaker och effektiva åtgärder.

Vi sammanställde även kunskapsläget rörande mäns våld mot kvinnor i nära relationer under 2016. Våldets konsekvenser är allvarliga, både för kvinnor och barn. Kunskap om metoder för att förebygga och behandla kvinnor och barn behöver stärkas. Genom att peka på kunskapsluckor aviserar vi forskningsbehov inför våra öppna årliga utlysningar. Kunskap om metoder för att förebygga och behandla kvinnor och barn behöver stärkas.

För andra gången arrangerade vi Forte Talks, en tvärvetenskaplig mötesplats för kunskapsutbyte och dialog. Framstående internationella och svenska forskare, beslutsfattare, praktiker och brukare inom hälsa, arbetsliv och välfärd

samlades under två dagar för att diskutera möjligheter och vinster med ett jämlikare Sverige. Forte Talks innehöll 50 programpunkter, 100 talare och 550 deltagare.

Detta var exempel från året som gått. Nu siktar vi framåt. Vi finansierar forskning av högsta kvalitet. Vi identifierar kunskapsluckor. Vi sprider kunskap. Inom hälsa, arbetsliv och välfärd.

Stockholm den 2 februari 2017

Ethel Forsberg
Generaldirektör

Innehåll

Vi ger forskningen styrka.....	2
1. Strategiskt utvecklingsarbete 2016	6
1.1 Analyser av forskning på eftersatta men för samhället viktiga områden...6	
1.2 Ökad delaktighet av olika intressenter och målgrupper.....7	
1.3 Utvecklat arbete med att samordna forskning – Fortes nationella samordningsansvar	8
1.4 Främja innovativ, praktiktäna forskning och implementeringsforskning.8	
1.5 Jämställdhetsintegrering i Fortes verksamhet.....9	
2. Organisation och kostnader per prestation	11
2.1 Kompetensutveckling	11
2.2 Hälsa- och sjukvård	11
2.3 Fortes tre verksamhetsgrenar – kostnader per prestation	12
3. Uppdrag och särskilda insatser under verksamhetsåret.....	13
3.1. Kunskapsöversikter med mera 2016	13
3.2 Samverkan med andra statliga verksamheter inom hälsa, vård och omsorg.....	14
3.3 Samverkan med Rådet för styrning med kunskap	15
3.4 Vårdforskning	16
3.5 Långsiktigt tvärvetenskapligt stöd inom ANDTS	16
3.6 Forskning inom äldreområdet	17
3.7 Verksamhetsnära forskning om psykosociala insatser	18
3.8 Forskning om arbetsmiljö i kvinnodominerade sektorer	19
3.9 Åtgärder inom life science-området	19
3.10 Uppdrag att förbereda och genomföra en forskningssatsning för ökad kunskap om insatsernas betydelse för återgång i arbete – Rehsam.....	20
3.11 Kartläggning av ungdomsforskning	21
4. Forskningsstöd under 2016	22
4.1 Forskningen i diagram per huvudområde.....	23
4.1.1 antalet beviljade ansökningar i förhållande till det totala antalet ansökningar	23
4.1.2 beviljade projektbidrag och andra forskningsbidrag av större betydelse under året i förhållande till sökta bidrag och genomsnittlig bidragsstorlek.....	25

4.1.3 årets beviljade forskningsbidrag fördelat på nya bidragsmottagare samt de som mottagit forskningsbidrag tidigare år	26
4.1.4 årets beviljade och årets utbetalade forskningsstöd fördelat på olika stödformer	27
4.1.5 årets beviljade forskningsstöd fördelat på olika lärosäten.....	28
4.1.6 könsfördelningen av årets forskningsstöd.....	29
4.2 Fortes nationella samordningsområden	34
5. Internationalisering	35
5.1 Nordiska samarbeten	36
5.2 Europeiska samarbeten.....	36
5.3 Utomeuropeiska forskningssamarbeten	37
5.4 Internationell rörlighet bland forskare	37
5.5 Internationell infrastruktur i forskningen	38
5.6 Samverkan inom Sverige för internationalisering.....	38
6. Former för kommunikation och samverkan	39
6.1 Målgruppsanpassad och effektiv kommunikation.....	39
6.2 Konferenser, seminarier och möten	40
6.3 Webb	40
6.4 Nyhetsbrev	41
6.5 Sociala medier	41
6.6 Publikationer	41
6.7 Stöd till kommunikation och samverkan	42
7. Ekonomisk redovisning	43
7.1 Resultaträkning	43
7.2 Balansräkning.....	44
7.3 Redovisning mot anslag.....	46
7.4 Redovisning av beställningsbemyndigande i årsredovisningen	47
7.5 Tilläggsupplysningar och noter.....	48

1. Strategiskt utvecklingsarbete 2016

Under våren 2015 beslutade Fortes styrelse om en strategisk agenda för åren 2015–2018. Agendan omfattar myndighetens verksamhet inom forskning och utveckling, samverkan och kommunikation, forskning och dess resultat samt effektiva och rättssäkra processer och system.

I samband med detta fastslogs även Fortes vision:

”Genom forskning av högsta kvalitet bidrar vi till en kunskapsbildning för att nå god och jämlik hälsa, ett inkluderande och hållbart arbetsliv och hög och kontinuerligt förbättrad välfärd”.

För att uppnå visionen har Forte följande strategier:

- 1) Finansiera grundläggande och behovsstyrd forskning av högsta kvalitet
- 2) Stimulera mång- och tvärvetenskaplig forskning som möter viktiga samhällsutmaningar.
- 3) Utveckla samverkan och delaktighet i forskningen.
- 4) Stödja internationella forskningssamarbeten.
- 5) Utvärdera forskning och dess effekter samt identifiera behov av forskning.
- 6) Utveckla former för mer effektivt nyttiggörande av forskningsresultat genom aktiv kommunikation och samverkan.
- 7) Bedriva en verksamhet som genomsyras av kvalitet, rättssäkerhet, jämställdhet och effektivitet.
- 8) Vara en expertmyndighet angående forskning inom hälsa, arbetsliv och välfärd.

Under 2016 har Forte utvecklat sin verksamhet utifrån den strategiska agendan inom bl.a. beredningsprocessen, utvecklande av verktyg för samverkan, internationella samarbeten, myndighetssamverkan inom exempelvis rådet för styrning med kunskap (RSK), vilka redovisas under respektive återrapporteringskrav.

1.1 Analyser av forskning på eftersatta men för samhället viktiga områden

I arbetet med Fortes inspel till den forskningspolitiska propositionen gjordes en omfattande analys med inhämtning av information från relevanta aktörer inom samtliga Fortes huvud- och samordningsområden, för att identifiera angelägna forskningsbehov och kunskapsluckor. Forte utformade utifrån detta arbete en programsatsning på strategiskt viktiga forskningsområden inom:

- Åldrande, befolkning och hälsa
- Arbetslivets och arbetsmarknadens omdaning och utmaningar
- Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)

- Migration och integration
- Jämlika levnadsvillkor

Det pågår ett utvecklingsarbete inom Forte för att identifiera framtida forskningsbehov. Forte utvecklar för detta ändamål en process som årligen sammanfattar myndighetens finansieringsverksamhet, dvs ett forskningsbokslut. Forskningsbokslut som metod används för att identifiera vilken forskning som pågår och var behov av ytterligare finansiering uppstår. Metoden är applicerbar på samtliga Fortes utlysningar men i det pågående utvecklingsarbetet har särskilt den årliga öppna utlysningen analyserats.

Forte har ett särskilt uppdrag att skapa ett tvärvetenskapligt program för ANT-forskning. Det ska göras i samverkan med företrädare för profession och brukare. Forte har med anledning av detta etablerat en referensgrupp, med representation från olika samhällsaktörer och forskningsfinansiärer, med avsikten att identifiera forskningsluckor samt att sprida information om pågående forskning och forskningsresultat.

För att ytterligare stärka identifieringen av kunskapsluckor och nya forskningsbehov samverkar Forte med olika myndigheter, till exempel inom rådet för styrning med kunskap (RSK) och med forskarsamhället.

Forte publicerade under 2016 en rad kunskapsöversikter och rapporter som på olika sätt identifierar forskningsbehov och/eller sprider forskningsresultat. Forte har också genomfört konferenser och frukostseminarier med syfte att med olika samhällsaktörer diskutera samhällsutmaningar och forskningsbehov. Detta beskrivs i mer detalj i kapitel 3 och kapitel 6.

1.2 Ökad delaktighet av olika intressenter och målgrupper

Forskningen som Forte finansierar skall vara samhällsrelevant och bidra till ökad kunskap om olika samhällsutmaningar. Forte främjar därför delaktighet i flera delar av myndighetens verksamhet, från att identifiera forskningsbehov, granskning av forskningsansökningar/forskningsprocessen, till hur myndigheten kommunicerar forskningsresultat. Framtagandet av rapporten om arbetsmiljö i kvinnodominerade sektorer är ett exempel på detta (S2015/04650/SA). Rapporten togs fram genom att involvera flera relevanta aktörer som Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket, arbetsmarknadens parter och ett flertal forskare inom området. Representanterna bidrog gemensamt till rapportens innehåll och slutsatser. Forte öppnade därefter en utlysning vars inriktning till stor del baserades på denna rapports slutsatser

Forte efterfrågar i alla utlysningar en redogörelse av samhällsrelevansen, men även samverkan mellan olika aktörer. Ett exempel är utlysningen ”Rehabilite-

ring vid sjukskrivning” där det särskilt ställdes krav på samverkan mellan forskargruppen och arbetsgivare, arbetsplatser eller Arbetsförmedlingen i forskningsprocessen. För detaljer, se avsnitt 3.10.

Forte kommunicerar forskningsresultat i en rad olika kanaler, till exempel trycksaker, så som Forskning i korthet, Forte Magasin och andra rapporter, men även genom fysiska möten, såsom seminarier och mötesplatsen Forte talks. Seminarierna består vanligtvis av en inledande presentation av forskare med efterföljande paneldiskussion där deltagarna tillsammans utgör en bred representation av samhällsaktörer med relevans för ämnet.

Forte har under året arbetat med att utveckla former för ökad delaktighet i forskningen. Forte inledde med detta perspektiv ett samarbete med två organisationer som finansierar forskning utifrån ett tydligt brukarperspektiv, Patient Centered Outcomes Research Institute (PCORI) och Agency for Healthcare Research and Quality (AHRQ). Ett resultat av dessa samarbeten är att Forte inbjöds att delta i ett nätverk av forskningsfinansiärer som arbetar med brukarsamverkan i forskningen.

1.3 Utvecklat arbete med att samordna forskning – Fortes nationella samordningsansvar

Forte har ett nationellt samordningsansvar för fem områden: Socialvetenskaplig alkohol- och narkotikaforskning, Äldre, Barn och ungdomar; Internationell migration och etniska relationer (IMER) samt Funktionshinder. Myndigheten har under året tagit beslut om och påbörjat arbetet med att utveckla Fortes samordningsansvar. Samordningsarbetet ska fokusera på aktiviteter så som kartläggning av forskningsområden, samråd rörande behov/forskningsfrågor med finansiärer och andra myndigheter samt kommunikation och spridning av forskningsresultat. Resultatet från detta kommer användas för att prioritera insatser inom respektive område. Detta strategiarbete har beröringspunkter med uppdraget som myndigheten har inom Rådet för Styrning av Kunskap (RSK), där Forte ska fungera som en brygga mellan forskarsamhälle och myndigheter.

1.4 Främja innovativ, praktikhärl forskning och implementeringsforskning

Forte har under de senaste åren stärkt kraven i de årliga öppna utlysningarna av forskningsstöd. De sökande ska tydliggöra det planerade forskningsprojektets samhällsrelevans, liksom hur samverkan med profession och brukare är uppbyggt. Forte menar att samverkan med såväl andra forskare som brukare av kunskap gör att resultaten får en större innovativ potential, och lättare når ut och nyttiggörs i samhällsplanering och praktik. I Fortes instruktioner till bedömare ingår dessa kriterier också i prioritering av ansökningar. Grundläggande krite-

rium vid bedömningen av ansökningarna är forskningens vetenskapliga kvalitet. Samtidigt fästs stor vikt vid forskningens innovativa karaktär och graden av nytänkande.

Graden av praktiktäna forskning varierar av naturliga skäl beroende på forskningsfrågeställning och metod. I vissa utlysningar är kravet mycket tydligt, som i utlysningen för forskning om rehabilitering vid sjukskrivning. De beviljade projekten genomförs inom landstingsorganisationer. Kontakt med arbetsgivare eller arbetsplatser är ett krav, vilket skapar förutsättningar för en samproduktion mellan forskare och praktik. Också Fortes utlysning om arbetsmiljön i kvinnodominerade sektorer har en praktiktäna inriktning. Fortes årliga öppna utlysning omfattar både grundforskning och behovsmotiverad forskning där praktiktäna forskning utgör en del.

Under året har Forte infört ett krav om tvärvetenskaplig ansats i flera utlysningar, däribland i utlysningen för programbidrag inom strategiska forskningsområden. I bedömningen av ansökningarna görs en samlad avvägning, där det inte räcker med att bara ha med forskare från olika discipliner, utan bidraget från olika vetenskapsfält skall också tydliggöras i ansökan.

Forte har i sitt inspel till den forskningspolitiska propositionen framfört behov av implementeringsforskning, något som nu också föreslås i regeringens forskningsproposition, ”kunskap i samverkan (2016/17:50). Det tydligaste exemplet är det så kallade Vinnvård-programmet, som är en samverkan mellan Sveriges kommuner och landsting (SKL), Vinnova och Forte, och där Forte är värddorganisation. Under året har bidrag tilldelats åtta så kallade Vinnvård fellows, som arbetar med forskningsprojekt inom implementering/förbättringsarbete kombinerat med ett ledarskapsutvecklingsprogram.

1.5 Jämställdhetsintegrering i Fortes verksamhet

Tillsammans med 40 andra myndigheter fick Forte år 2015 i uppdrag att ta fram en plan för fortsatt jämställdhetsintegrering åren 2016–2018. Flera aktiviteter i planen, som lämnades till regeringen i oktober 2015, har genomförts under 2016. Fortes utgångspunkt är att jämställdhet skall beaktas vid alla former av beslut, remissvar, analyser, utvärderingar och utredningar som tas fram, samt vid såväl intern som extern kommunikation.

Forte har sedan många år vakat över att ha bra könsbalans i beredningsgrupperna, med åtminstone 40% representation av varje kön. Under året har tydligare fokus lagts på hur beredningsgrupperna arbetar ur ett jämställdhetsperspektiv. En diskussion har förts om en- eller tvåstegsbedömningar av projekt, och Forte har beslutat kvarstå vid tvåstegsprincipen. Ur jämställdhetssynpunkt är det viktigt att alla ledamöter läser alla ansökningar vilket praktiskt skulle vara

svårt att genomföra om ett enstegsförfarande tillämpades. Medvetenheten om ett jämställdhetsperspektiv i beredningsgruppens arbete har stärkts genom kortare utbildning kring jämställdhetsintegrering för samtliga beredningsgruppers ordförande. Denna genomfördes i februari 2016. Fortes forskningssekreterare har vidare genomgått en heldagsutbildning kring beredningsprocessen och jämställdhetsintegrering. Denna utbildning har genomförts i samarbete med Vinnova och Formas och kommer utgöra en kompetensbas för vidare utbildning av beredningsgrupper.

Inför 2016 års öppna utlysning och samt för utlysningen av programbidrag inom strategiska forskningsområden införde Forte krav på mångfalds- och genusperspektiv i ansökningarna, för att stimulera att forskningen som Forte finansierar tar hänsyn till olika grupper i samhället på ett medvetet och jämlikt sätt. Forte kommer under 2017 ska följa upp hur kravet har tolkats i ansökningarna, samt undersöka huruvida vi ska införa kriterier för hur denna typ av uppgifter i ansökningar ska bedömas.

Under 2016 har Forte anordnat ett flertal evenemang med koppling till regeringens jämställdhetspolitiska mål. I mars 2016 anordnade Forte bl.a. konferensen Forte Talks – jämlikhet på riktigt. Ett flertal av konferensens seminarium och forskarpresentationer var inriktade på jämställdhetsfrågor, särskilt med koppling till hälsa och arbete. Under 2015 fick Forte i uppdrag av regeringen att göra en förstudie inför utlysning av forskningsmedel för forskning om arbetsmiljön i kvinnodominerade sektorer. Förstudien, som inkluderade en kunskapsöversikt av området, presenterades under ett seminarium i Almedalen 2016.

I december 2016 lanserade Forte, i samband med ett frukostseminarium, en kunskapsöversikt om mäns våld mot kvinnor i nära relationer, tillsammans med forskare vid Linköpings universitet.

Under hösten 2016 har forte tagit fram riktlinjer för inkluderande kommunikation. Riktlinjerna gäller all kommunikation som utgår från eller sker inom Forte, och ska följas av såväl medarbetare på Forte som personer som kommunicerar på uppdrag av Forte. Syftet med policyn är att ge stöd och riktning för en mer inkluderande kommunikation, och att internt öka medvetenheten om jämlik och jämställd kommunikation.

Ett arbete har påbörjats för att för att säkerställa en inkluderande och jämställd kommunikation och som pågår kontinuerligt. Texter kring områdesbeskrivningar och utlysningstexter har delvis uppdaterats i syfte att få dem könsneutrala. Fortes bildbank uppdateras löpande och gås igenom kontinuerligt för att säkerställa ett inkluderande bildspråk och en bred representation av samhället.

2. Organisation och kostnader per prestation

Forté är en myndighet inom Socialdepartementets område. Myndighetens uppdrag anges i instruktion (SFS 2007:1431, med senare ändringar), aktuella budget- och forskningspropositioner samt regleringsbrev. Forté leds av en styrelse med fullt ansvar och av en generaldirektör som är myndighetschef. Vid myndigheten finns en huvudsekreterare som utses av styrelsen.

Vid årets slut var 29 personer anställda vid Fortés kansli, varav 20 kvinnor och 9 män. I ledningsgruppen ingick under 2016 3 kvinnor och 2 män. Personalens medelålder 2016 var 49 år.

2.1 Kompetensutveckling

För att fullgöra Fortés uppdrag krävs att det finns god kompetens inom ledarskap, forskning, administration och kommunikation. Forté arbetar för en långsiktig och god kompetensförsörjning där de anställda har nödvändig kompetens och erfarenhet. Målet är att medarbetarna ska ha förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter på ett sätt som är optimalt för verksamheten. Inför varje rekrytering görs bedömningar av kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vår bedömning är att de senaste årens nyrekryteringar har ökat Fortés möjligheter att klara de utökade krav som ställs på myndigheten.

Kompetensfrågorna kommer att vara viktiga också framöver främst utifrån förändrade och utökade krav på verksamheten. Forté har under 2016 tagit fram en handlingsplan för hur myndigheten ska arbeta strategiskt med kompetensförsörjning framöver vilket även innefattar individuella kompetensplaner.

2.2 Hälso- och sjukvård

Sjukfrånvaron uppgick under 2016 till 7.25 procent i förhållande till tillgänglig arbetstid. Sjukfrånvaron har sjunkit sedan 2015 då den låg på 9.4 procent. På en myndighet med ett litet antal anställda påverkar enstaka längre sjukskrivningar (mer än 60 dagar) sjukfrånvarostatistiken markant. Långtidsjukfrånvaron utgjorde 93.5 procent av den totala sjukfrånvaron. Myndigheten arbetar tillsammans med företagshälsovården i olika rehabiliteringsinsatser för att minska sjukfrånvaron och för att förebygga ohälsa.

2.3 Fortes tre verksamhetsgrenar – kostnader per prestation

Tabell 1 Kostnader och intäkter fördelade på verksamhetsgrenar

Verksamhetsgren (tkr)	2016	2015	2014
Forskningsbidrag			
Lämnade bidrag	562 545	543 587	567 727
Projektrelaterade kostnader	4 287	4 448	709
Administrativa kostnader	22 360	19 659	23 018
Summa kostnader	589 192	567 694	591 453
Intäkt av anslag/medel från statsbudgeten	530 551	535 339	547 575
Andra intäkter än anslag	58 641	32 355	43 878
Forskningsinformation			
Lämnade bidrag	0	0	0
Projektrelaterade kostnader	7 057	6 144	7 538
Administrativa kostnader	3 611	1 998	3 415
Summa kostnader	10 669	8 143	10 953
Intäkt av anslag/medel från statsbudgeten	9 362	6 958	9 799
Andra intäkter än anslag	1 307	1 185	1 154
Strategi och analys			
Lämnade bidrag	2 276	20 355	10 921
Projektrelaterade kostnader	8 637	12 497	12 010
Administrativa kostnader	6 686	6 908	6 907
Summa kostnader	17 599	39 759	29 837
Intäkt av anslag/medel från statsbudgeten	16 911	39 007	29 141
Andra intäkter än anslag	688	752	697

Tabell 2 Verksamhetens prestationskostnader

	2016	2015	2014
Kostnad per prestation (kostnad/ansökan i tkr)*	36	43	30
Kostnad per prestation i % (adm. kostnad/lämnade bidrag)	9	9	9

* Beräknad som administrativa- och projektrelaterade kostnader inom verksamhetsgrenarna i förhållande till antalet ansökningar

3. Uppdrag och särskilda insatser under verksamhetsåret

3.1. Kunskapsöversikter med mera 2016

Forte har under året inom ramen för två regeringsuppdrag tagit fram två kunskapsöversikter. En *förstudie inför utlysning av forskningsmedel rörande arbetsmiljön i kvinnodominerade sektorer*. Förstudien identifierar kunskapsluckor och forskningsbehov inom området. Den andra rapporten är en *vetenskaplig kunskapsöversikt om behandling av sexuella övergrepp mot barn*. Rapporten innefattar behandlingsmetoder för personer som begått eller riskerar att begå sexuella övergrepp mot barn, deras behov av behandling och deras mottaglighet för den.

Fortes styrelse beslöt vid mötet i november 2015 att programbidrag (3+3 år) inom ett antal prioriterade områden skulle utlysas under våren 2016. Syftet med programbidragen är att stödja långsiktig uppbyggnad av forskningsmiljöer inom Forte prioriterade områden. Utlysningen gäller fem prioriterade forskningsområden som identifierats i Fortes inspel inför den forskningspolitiska propositionen nämligen:

- Åldrande, befolkning och hälsa
- Arbetslivets och arbetsmarknadens omdaning och utmaningar
- Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)
- Migration och integration
- Jämlika levnadsvillkor

Forte har ett tidigare regeringsuppdrag om att utvärdera, sammanställa och analysera resultat från forskningsprogrammet Rehsam. Under 2015 publicerades två rapporter *Rehabilitering och samordning - delrapport 2* med fokus på kvalitetsbedömning av forskningen inom satsningen samt *en sammanfattande utvärdering av Rehsams forskningsprogram 2009–2011*.

Forte har bidragit med underlag till regeringsuppdraget ”Uppdrag till Statliga myndigheter att bidra med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030” (Dnr Regeringskansliet: Fi2016/01355/SFÖ) I underlaget påtalar Forte vikten att i arbetet med Agenda 2030 inkludera de forskningsfrågor som Forte ansvarar för. Forte betonade också att flera av de sociala målen som listas om jämlikhet, delaktighet, säkerhet, saknar överenskomna internationella indikatorer och bra mätmetoder. Även detta vill Forte gärna bidra till att utveckla, exempelvis genom utlysning av forskningsmedel, både nationellt och inom ramen för våra internationella satsningar.

Forte tog under året initiativ till en kunskapsöversikt om *Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen*. Rapporten belyser vilka utmaningar den svenska mottagningsstrukturen mötte i sitt arbete med unga flyktingar under hösten 2015. Rapporten utgör ett underlag till den fortsatta diskussionen om hur arbetet med mottagningen av unga flyktingar kan utformas framöver.

I serien Forskning i korthet har Forte under året publicerat *Mäns våld mot kvinnor i nära relationer*.

3.2 Samverkan med andra statliga verksamheter inom hälsa, vård och omsorg.

Generaldirektörerna för Energimyndigheten, Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova ingår i en samordningsgrupp för att utbyta erfarenheter, identifiera gemensamma satsningar och säkerställa effektiva arbetssätt myndigheterna emellan. Under 2016 har samordningsgruppen bland annat diskuterat vilka insatser olika myndigheter kan genomföra för att implementera regeringens samverkansprogram och möjliga samarbeten för att genomföra de olika satsningar som aviserades i 2016 års forsknings- och innovationsproposition.

Vidare har myndigheterna i olika former samarbetat runt gemensamma regeringsuppdrag som att föreslå nya modeller för framtida fördelning av lärosätenas basanslag för forskning, den gemensamma samordningsfunktionen för europeiska blandfinansierade program samt utveckling och styrning av strategiska innovationsprogram. Myndigheterna har även haft erfarenhetsutbyten om jämställdhetsuppdraget (JIM) under året.

I det dagliga arbetet pågår många samarbetsprojekt mellan myndigheterna, i allt från att stötta varandra i enskilda aktiviteter, genomföra gemensamma insatser, utveckla erfarenhetsutbyten och förbättra stödsystem. Målet är att utifrån tydliga roller och ansvar komplettera varandra och effektivt bidra till ett svenskt forsknings- och innovationssystem.

I samråd med Forte genomförde Vetenskapsrådet våren 2016 en utlysning av medel för forskning om rasism. Av de 92 ansökningar om projektbidrag som inkom beviljades 17 stöd för 2016–2020, inom ramen för de 20 miljoner kronor per år som regeringen anslagit.

Tillsammans med Riksbankens Jubileumsfond, Formas och Vetenskapsrådet finansierade Forte bidrag inom en särskild satsning på forskning om samhällets långsiktiga kunskapsförsörjning.

Den 1 juli 2016 tillsattes nya ledamöter i kommittén för utvecklingsforskning vid Vetenskapsrådet. I kommittén ingår representanter för Sida, Formas och

Forte, samt för en rad forskningsområden som är relevanta för låg- och lägre medelinkomstländer. Under 2016 sammanträdde kommittén sammanlagt sex gånger. Arbetet med att utveckla beredningen av ansökningar inom området har fortskridit. Samarbetet med Sida och andra forskningsfinansiärer har ökat genom löpande dialog och gemensamma aktiviteter som bidrar till att stärka forskningsområdet.

Tillsammans med Vetenskapsrådet, Formas, Vinnova och Vetenskap & Allmänhet arrangerades för femte året i rad Forskar Grand Prix, en tävling där forskare presenterar sin forskning på fyra minuter. Publiken och en jury röstar fram den bästa presentationen. Deltävlingar genomfördes inom ramen för Forskarfredag. Finalen hade drygt 300 besökare, varav cirka hälften var skolelever. Forskar Grand Prix uppmärksammades nationellt i TV4 och i SR samt av lokala medier. Evenemanget filmas av UR och sänds i Kunskapskanalen.

För tionde året i rad arrangerade Forte, tillsammans med Vetenskapsrådet, Formas och Riksbankens Jubileumsfond, en heldag där forskare och politiker möttes i samtal om dagsaktuella och angelägna frågor. Årets Samspråk – som seminarieriet heter – lockade nästan dubbelt så många besökare som föregående år, totalt cirka 500. Evenemanget fick betyg 4 av 5 i den enkät som genomfördes. De sex seminarier som anordnades var:

- Dags att skrota marginalskatten?
- Hälsa på lika villkor – hur når vi dit?
- Nato – hjälpare eller stjälpare?
- Religionens återkomst – en utmaning för demokratin?
- Ett samhälle utan BNP-tillväxt – utopi eller möjlighet?
- Så kan Sverige bidra till hållbar fred.

Kommunikationscheferna för Forte, Formas, Vinnova och Vetenskapsrådet träffas regelbundet för erfarenhetsutbyte och gemensamma aktiviteter som berör forskningskommunikation och riktar sig till allmänhet och forskare. Detta samarbete är en förutsättning för att Vetenskapsrådet ska kunna fullgöra sitt uppdrag att övergripande ansvara för samordning av kommunikation om forskning och forskningsresultat i Sverige.

3.3 Samverkan med Rådet för styrning med kunskap

Under året har rådet arbetat för att utveckla delmål och konkreta aktiviteter kopplat till de tre övergripande målen för arbetet med den statliga kunskapsstyrningen – det vill säga att styrningen ska vara samordnad, effektiv och behovsanpassad.

För att säkerställa att myndigheterna har effektiva arbetsformer har myndigheterna under året arbetat med att tydliggöra roller och metoder vad gäller systematiska översikter och vetenskapliga underlag samt för att identifiera kunskapsluckor.

De mål som rådet arbetar utifrån finns med som en del av Fortes övergripande verksamhetsplanering. Arbetet med förstärkt styrning med kunskap finns som ett viktigt utvecklingsområde i det strategiska arbetet för Rådet för styrning med kunskap. Förordningens syfte har också bidragit till att Forte inlett andra nya samarbeten med myndigheterna i rådet exempelvis samordnad kommunikation i gemensamma frågor har även ökat.

3.4 Vårdforskning

Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova har regelbundet samråd kring vårdforskning, myndigheternas olika roller inom området samt ser över utlysningarna inom forskningsfältet.

Forte och Vetenskapsrådet samverkar i ett forskningsprogram kring vårdforskning som löper under 2014–2017. De forskningsprogram som beviljats bidrag har praktisknära karaktär och flertalet med interventionsinsatser. En halvtidsuppföljning gjordes 2015. Alla programstöd fortskred enligt plan och beviljades därför fortsatt bidrag. Fortes har haft en egen utlysning av projektbidrag inom vårdforskning, som löpt under åren 2014–2016. Fortes bidrag inom området har nu lagts i en fast beredningsgrupp med inriktning på vårdforskning i den årliga öppna utlysningen.

Forte är också värd för Vinnvårdprogrammet, som är ett samarbete mellan Forte, Vinnova och SKL. Inom programmet stimuleras praktisknära forskning och innovation inom vård och omsorg samt utveckling av implementeringsforskning och förbättringsarbete inom vården.

3.5 Långsiktigt tvärvetenskapligt stöd inom ANDTS

Forte har i uppdrag att vara samordnande myndigheten inom socialvetenskaplig alkohol- och narkotikaforskning, men i profilen har även dopning, tobak och spel kommit att ingå. Forte deltar i satsningar, samt tar egna initiativ för utlysningar, såväl nationellt som internationellt. Här kan särskilt noteras Fortes deltagande i ERANID European Research Area Network on Illicit Drugs samt som rådgivande expertmyndighet i utvecklingen av Systembolagets forskningsråd.

Under 2015 och 2016 har Forte fört en dialog med andra forskningsfinansiärer och företrädare för profession och brukare i syfte att lägga grunden för utlysningar och samverkan inom ANDTS-området. Dessa diskussioner har syftat

till att bereda väg för kommande prioriteringar och för att bygga upp en referensgrupp med representation från olika samhällsaktörer. Referensgruppens avsikt är att identifiera forskningsbehov, sprida information om pågående forskning och forskningens resultat. Referensgruppen har haft två möten under hösten 2016. Ett fokus i diskussionerna har varit att stimulera tvärvetenskaplig samverkan kring forskningen om de olika beroendeformerna och att säkerställa att referensgruppen kan bli ett stöd i forskningsarbetet, såväl under själva forskningsprocessen som i den spridning av kunskap som ska ske.

I Fortes inspel till forskningspropositionen Kunskap i samverkan (2016/17:50) lyftes ANDTS fram som ett viktigt forskningsområde och Forte föreslog att det nuvarande samordningsområdet "Socialvetenskaplig alkohol- och narkotikaforskning" ska utvidgas till att täcka hela ANDTS-området.

För att möta befintliga forskningsbehov, och för att uppfylla myndighetens åtaganden gentemot uppdragsgivaren, ingick forskning inom ANDTS-området i den utlysning av programstöd inom prioriterade forskningsområden som gjordes under 2016. Inom ANDTS-området inkom 13 ansökningar, varav fyra program beviljades bidrag i tre plus tre år.

Planen för det långsiktiga tvärvetenskapliga stödet inom ANDTS rapporteras separat i samband med årsredovisningen till regeringen.

3.6 Forskning inom äldreområdet

I regleringsbrevet för 2016 (S2015/08135/RS) samt med utgångspunkt i Fortes åtaganden från forskningspropositionen 2012/13:30 har Forte i uppdrag att långsiktigt stödja forskning inom äldreområdet. Forte stödjer förebyggande, hälsofrämjande forskning med ett tvärvetenskapligt perspektiv genom olika bidragsformer som Forte-centra, programbidrag och projektbidrag. Under 2016 fasades stödet till flera Forte-Centra ut, och i syfte att fortsatt bidra till den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden utlystes under året programbidrag för forskning som svarar mot prioriterade behov inom äldreområdet. Beslut har fattats utifrån bedömningar av en panel med internationella experter och svenska samhällsrepresentanter och de sex finansierade forskningsprogrammen startar sin verksamhet 2017.

Den forskning som Forte stödjer inom äldreområdet fokuserar på olika aspekter som kan ge vård och omsorg relevanta kunskapsunderlag och stimulera människor att engagera sig i sin egen hälsa. Det kan gälla studier av miljöns positiva och negativa effekter på funktionsförmåga, aktivitet, delaktighet, mobilitet, säkerhet och hälsa bland äldre och under åldrandeprocessen. Andra exempel är forskning om demens och kognition, men även om psykisk ohälsa. Flera pågående studier är inriktade på omsorgens utmaningar, med frågor kring

kvalitet och hur olika hjälpbehov bäst kan mötas med nya lösningar. Fortefinansierad forskning innefattar därför både grundforskning och forskning som ligger nära tillämpning.

För att utveckla formerna när det gäller att identifiera och prioritera kunskapsluckor inom äldreområdet ingår Forte i en arbetsgrupp inom RSK, med fokus på psykisk ohälsa bland äldre. Gruppen har dels haft ett möte (future café) med intresseorganisationer, brukar-/anhörigföreträdare och professionsföreningar, dels har ett dialogmöte genomförts där äldres och anhörigas egna erfarenheter av psykisk ohälsa fångades upp. De kunskapsbehov som identifierades ligger till grund för planering av myndigheternas fortsatta samverkan kring kunskapsstödjande aktiviteter, vilka kommer att genomföras under 2017. Forte är bl.a. engagerade i planeringen och genomförandet av aktiviteter med fokus på välfärdsteknologi.

Hur Forte har disponerat 36 mnkr för att stödja forskning inom äldreområdet avrapporteras i en separat rapport till regeringen i samband med årsredovisningen. Kort kan dock sägas att Forte har utfört uppdraget genom att använda tre olika bidragsformer:

1. Bidrag till tre *Forte-centra*
2. *Programbidrag* till 3 starka forskningsmiljöer
3. *Projektbidrag* inom ramen för Fortes årliga öppna utlysning. Under 2016 finansierades nio projekt.

3.7 Verksamhetsnära forskning om psykosociala insatser

I regleringsbrev för 2014, 2015 och 2016 (S2014/8615/SAM, S2015/04650/SAM, S2015/08135/RS) fick Forte i uppdrag att fördela medel för att stimulera forskning om psykosociala insatser för personer med omfattande och komplex psykiatrisk problematik. Särskilda medel om 8 mnkr/år ställdes under åren 2014–2016 till Fortes förfogande, dvs totalt 24 mnkr för perioden.

Forte har beviljat bidrag till verksamhetsnära forskning inom området psykisk ohälsa. Forskningsprojekten syftar till att öka kunskapen om verkamma metoder för att stödja inflytande och delaktighet på olika livsområden för personer med psykisk ohälsa samt öka kunskapen om effekter av psykosociala insatser av socialtjänsten och hälso- och sjukvården till målgruppen. Uppdraget har lett till att Forte har utvecklat former för ökad delaktighet och brukarmedverkan i relevanta delar av forskningsfinansieringsprocessen.

Forte utlyste våren 2014 medel för forskning enligt de syften och med den inriktning som angavs i regleringsbrevet 2014. Utlysningen avsåg forskningspro-

jekt med finansiering upp till tre år. Av totalt 20 inkomna ansökningar beviljades sju projekt. I beredningsgruppen ingick företrädare för profession och brukare. I regleringsbrevet för 2016 erhöll Forte ytterligare 8 Mkr för rubricerad utlysning som genomfördes under 2014. Bidrag beviljades till ovanstående sju projekt i enlighet med tidigare beredningsprocess. Uppdraget avrapporteras separat till regeringen i samband med årsredovisningen 2017.

3.8 Forskning om arbetsmiljö i kvinnodominerade sektorer

I regleringsbrev för 2016 (S2015/04650/SAM) fick Forte i uppdrag att genomföra en förstudie av hur en utlysning av forskningsmedel rörande arbetsmiljön i kvinnodominerade sektorer bör utformas och hur forskningsresultat kan nyttiggöras på arbetsplatserna.

Förstudien omfattade en kartläggning av vilken vetenskaplig kunskap som finns och vilka de stora kunskapsluckorna är, samt förslag till lämpliga utlysningformer. Förstudien genomfördes med hjälp av experter som granskade och sammanställde systematiska litteraturöversikter och rapporter från olika myndigheter. Projektgruppen samrådde även med forskare, Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket och arbetsmarknadens parter.

Förstudien visade att det finns mycket kunskap om sambandet mellan olika faktorer i arbetsmiljön och ohälsa men att mycket av den kunskap som finns inte kommer till användning i den praktiska verksamheten. Vidare visade förstudien att det finns kunskapsluckor, till exempel om effekterna av olika interventioner har förbättrat arbetsmiljön. Förstudien resulterade i rekommendationer att involvera berörda parter tidigt i forskningsprocessen och att det är viktigt att forskningsprojekten har tillräckligt långa uppföljningstider. Förstudien redovisades till Arbetsmarknadsdepartementet (med kopia till Socialdepartementet) den 31 mars 2016. Förstudien utgjorde underlag för en utlysning av medel för forskning om arbetsmiljö i kvinnodominerade sektorer.

En utlysning genomfördes under våren 2016. Totalt inkom 41 ansökningar, varav 10 beviljades medel. Den 31 mars 2017 redovisas uppdraget i en separat rapport till Arbetsmarknadsdepartementet.

3.9 Åtgärder inom life science-området

Forte fick i uppdrag av regeringen (U2015/2022/F) att redovisa, inom ramen för Fortes uppgifter och uppdrag, vilka åtgärder och prioriteringar som rådet bedömer skulle vara av störst betydelse för life science-området utifrån uppdraget till den nationella samordnaren för livsvetenskaper.

Fortes ståndpunkt är att life science, eller livsvetenskaper, bör tolkas brett. Förutom biomedicin och teknikutveckling bör forskning inom den breda välfärds-

sektorn, hälso- och sjukvårdssystem, omsorg, socialtjänst mm, inkluderas i begreppet. Den biomedicinska life science-forskningen är bland annat starkt beroende av välfungerande hälso- och sjukvårdssystem, välfärdsorganisation och arbetsmiljö inom vården. Vidare är det viktigt med forskning kring etiska, juridiska och sociala aspekter på teknikutveckling och digitalisering inom vården.

Digitala data, kvalitetsregister och annan infrastruktur är viktiga instrument för forskning inom livsvetenskaper och för att möta samhällsutmaningar. Tack vare digitalisering och "big data" kan nya forskningsunderlag tas fram som leder till bättre hälsoutfall och innovationer i vårdarbetet., Det är viktigt att aktivt bevaka att utvecklingen också bidrar till ökad inkludering och jämlikhet. Uppdraget avrapporterades till Regeringskansliet den 20 april 2016.

3.10 Uppdrag att förbereda och genomföra en forskningssatsning för

ökad kunskap om insatsernas betydelse för återgång i arbete – Rehsam

Forte har, i samråd med företrädare för Försäkringskassan och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), diskuterat och formulerat utlysningens inriktning utifrån tidigare erfarenheter och utvärderingar. Särskilda krav som Forte ställde var att forskningsprojekten ska genomföras i samarbete eller i kontakt med arbetsgivare, arbetsplatser eller Arbetsförmedlingen samt använda de utfallsmått och datakällor för återgång i arbete som Försäkringskassan presenterade i en rapport den 30 september 2016. Forskningsprojekten ska vara utformade och av sådan vetenskaplig kvalitet att rapporterna kan utgöra underlag för evidensgradering av Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU).

Utlysningen, kallad "Rehabilitering vid sjukskrivning", öppnade 18 oktober och stängde 15 dec 2016. En beredningsgrupp sattes samman med forskare inom området, en representant från SBU samt en allmänrepresentant, för att prioritera de inkomna ansökningarna. Fortes styrelse fattar beslut om finansiering senast vid styrelsemötet i maj 2017.

Forte fick i uppdrag att göra en uppdatering av slutrapporteringen av Rehsam p.g.a. att nya slutrapporter tillkommit. Denna visade att det var få interventioner som visade statistiskt signifikanta skillnader jämfört med kontrollgruppen. Interventioner som även omfattar insatser på arbetsplatsen tycks dock vara mer effektiva för återgång i arbete än andra behandlingsinsatser. Däremot visade utvärderingen att det saknas kunskap om vilka specifika insatser som är mest effektiva, exakt när de bör sättas in och när de förväntas ge bäst resultat. De utfallsmått och data som användes i studierna skilde sig åt vilket gjorde det svårt att jämföra resultaten. Försäkringskassan fick därför i uppdrag att ta fram förslag på utfallsmått och data för att mäta återgång i arbete.

Uppdraget har avrapporterats separat till Regeringskansliet.

3.11 Kartläggning av ungdomsforskning

Enligt regleringsbrevet till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (U214/07156/UF, U2015/00842/UF, U2015/01238/UF m.fl.) ska Forte under 2016 och 2017 genomföra en kartläggning av den ungdomsforskning som bedrivits sedan 2008. Forte fick även i uppdrag att redovisa satsningar som 2015 har genomförts på ungdomsforskningens områden. Den sista delen av uppdraget avrapporterades till Regeringskansliet den 31 mars 2016.

Mot bakgrund till det stora inflödet av migranter under 2015 beslutade Forte att lägga ut uppdrag för att snabbt kunna belysa situationen i olika verksamheter som arbetade med mottagningen och även lyfta fram den befintliga forskningen på området. Syftet var att ge ett vetenskapligt underlag för fortsatt diskussion och utformning av mottagning och integration. I rapporten som lämnades in till Regeringskansliet den 31 mars 2016 redovisas bland annat 7 utmaningar:

- Hantera effekter av väntetider och osäkerhet
- Minimera risk för utanförskap
- Skapa gränsöverstigande synsätt på integration
- Motverka att nyanlända barn i familj inte inkluderas
- Öka samverkan mellan det offentliga och det civila samhället
- Hantera otydlig ansvarsfördelning samt olika aktörer har olika villkor att förhålla sig till.

Kartläggningen av ungdomsforskning ska rapporteras senast den 31 dec 2017 till Regeringskansliet. Forte har gett i uppdrag till en extern forskargrupp att genomföra en litteraturöversikt om ojämlika levnadsvillkor för ungdomar (13–25 år) inom ramen för uppdraget. Översikten kommer att fokusera på tillgång och möjlighet till utbildning, försörjning, boende, inflytande och delaktighet, tillit, hälsa, fritid och organisering, samt utsatthet för brott.

4. Forskningsstöd under 2016

Här presenteras Fortes redovisning för huvudområdena *Hälsa, Arbetsliv* och *Välfärd*. I tidigare årsredovisningar har siffrorna presenterats för huvudområdena *Arbete och Hälsa, Arbetsmarknad, Arbetsorganisation, Folkhälsa, Om-sorg och sociala relationer, och Välfärd och socialförsäkring*. I och med namnbytet 2013 till Forskningsrådet för *Hälsa, Arbetsliv och Välfärd* är dessa tre numera Fortes huvudområden.

Under 2016 beviljade Forte nytt forskningsstöd till ett belopp om 545 miljoner kronor till forskning inom sina tre huvudområden *Hälsa, Arbetsliv och Välfärd*. Forte fick totalt in 1462 ansökningar till alla stödformer. Av dessa utgör 83 procent (1212 st.) projektansökningar (inklusive ansökningar till juniorforskarbidraget).

Under perioden 2012–2016 har det totala antalet ansökningar varierat. Jämfört med föregående år har antalet ansökningar ökat med 15 procentenheter. Skälet till det är svårt att säga något om, men under perioden har det varit en stadig ökning av ansökningar till juniorforskarbidraget.

Av de 1462 ansökningarna beviljades 164 stycken. Beviljandegraden för det totala forskningsstödet var därmed 11 procent, vilket är samma siffra som föregående år. Beviljandegraden för projektansökningar var 9 procent, vilket är densamma som föregående år. För juniorforskarbidraget var beviljandegraden 2 procent, vilket är 2 procentenheter lägre än föregående år. Juniorforskarbidraget är ett fyraårigt projektbidrag och vänder sig till forskare som disputerat under den senaste sexårsperioden. Många som ansökte om juniorforskarbidrag fick dock dessa beviljade som tre-åriga projektbidrag.

Den genomsnittliga storleken på det beviljade beloppet för treåriga projekt var 3 mnkr, en ökning med 200 000 kr jämfört med föregående år. Fortes ambition är att storleken på det beviljade beloppet i största möjliga mån motsvarar behovet för att fullfölja projekten. I år beviljade Forte 84 procent av det sökta beloppet, vilket är en ökning med 11 procentenheter jämfört med föregående år.

Största delen av 2016 års forskningsanslag gick till Karolinska institutet, följt av Stockholms universitet och Göteborgs universitet. Sett över perioden 2012–2016 ligger Karolinska institutet i topp med 30 procent av de beviljade forskningsanslagen. Karolinska institutet, Stockholms universitet och Göteborgs universitet erhåller under perioden knappt 60 procent av Fortes beviljade forskningsstöd.

Andelen nya projektledare som mottagare av projektbidrag 2016 var 46 procent, en minskning med 8 procentenheter från föregående år.

Av de som mottog projektbidrag under 2016 var 42 procent män och 58 procent kvinnor. Sett över perioden 2012–2016 har andelen kvinnor som beviljats projektbidrag legat över 50 procent. Ser man till beviljandegraden för män respektive kvinnor har den under perioden varierat något. I år är den 8 procent för män och 9 procent för kvinnor.

I Fortes regleringsbrev står det att Forte under 2016 ska från sitt anslag använda minst:

- 20 mnkr för ett tvärvetenskapligt forskningsprogram om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)
- 20 mnkr för arbetslivsforskning
- 40 mnkr för vårdforskning
- 50 mnkr för forskning om åldrande och hälsa

Dessa medel har gått till program- och projektbidrag och ingår i redovisningen

Forte främjar och tar initiativ till mång- och tvärvetenskaplig forskning genom utformningen av utlysningarna och sammansättningen av vetenskapliga beredningsgrupper.

4.1 Forskningen i diagram per huvudområde

Enligt Fortes regleringsbrev för budgetåret 2016 ska Forte redovisa uppgifter för de fem senaste åren fördelade per huvudområde, samt uppdelat på de samordningsområden som Forte har nationellt samordningsansvar för: *barn och ungdomar, funktionshinder, internationell migration och etniska relationer (IMER), socialvetenskaplig alkohol- och narkotikaforskning* och *äldre*. Statistiken ska redovisas könsuppdelat i tillämpbara delar.

4.1.1 ANTALET BEVILJADE ANSÖKNINGAR I FÖRHÅLLANDE TILL DET TOTALA ANTALET ANSÖKNINGAR

Sett över perioden 2012–2016 har antalet ansökningar ökat för varje år medan antalet beviljade ansökningar varit relativt konstant (diagram 4.1). Budgetutrymmet tillåter ett begränsat antal beviljade ansökningar. I år är det dock en ökning av antalet ansökningar med drygt 15 procent jämfört med föregående år. Vissa huvudområden uppvisar en årlig ökning av antalet ansökningar medan andra varierar från år till år. Detta beror till stor del på riktade satsningar under perioden inom ett eller flera huvudområden. År 2014 t.ex. hade Forte riktade satsningar på tre områden. 2015 hade Forte inga sådana riktade satsningar (diagram 4.2).

Beviljandegraden under perioden 2012–2016 visar en stadig minskning, vilket hänger samma med att Forte får fler ansökningar men budgetutrymmet begränsar antalet beviljade ansökningar (diagram 4.3).

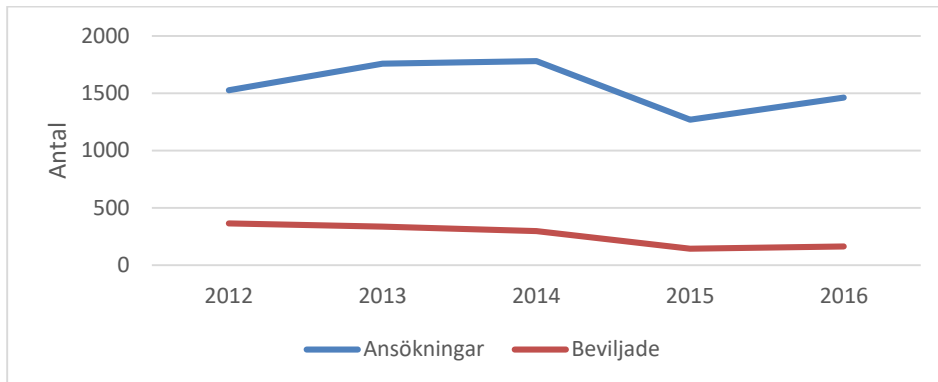

Diagram 4.1. Antalet beviljade ansökningar i förhållande till det totala antalet ansökningar under perioden 2012–2016

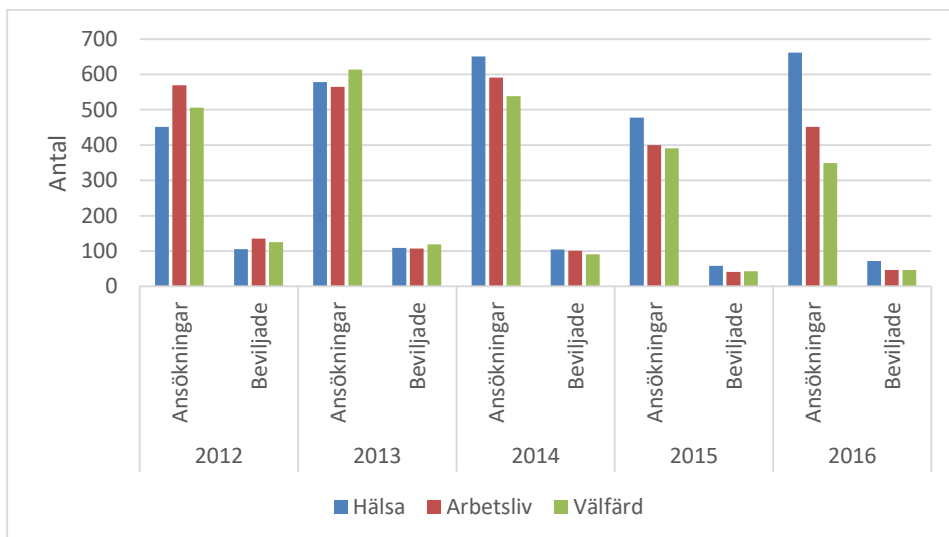

Diagram 4.2. Antalet beviljade ansökningar i förhållande till det totala antalet ansökningar per huvudområde, under perioden 2012–2016

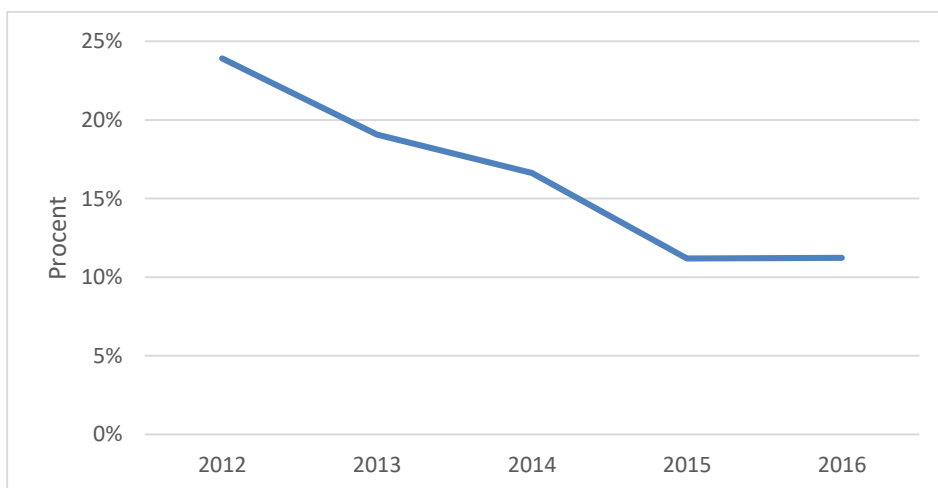

Diagram 4.3. Beviljandegraden för det totala forskningsstödet under perioden 2012–2016

4.1.2 BEVILJADE PROJEKT BIDRAG OCH ANDRA FORSKNINGSBIDRAG AV STÖRRE BETYDELSE UNDER ÅRET I FÖRHÅLLANDE TILL SÖKTA BIDRAG OCH GENOMSNITTLIG BIDRAGSSTORLEK

Diagram 4.4 visar storleken på det sökta och det beviljade beloppet per huvudområde för de projektansökningar som beviljats anslag under 2016. Diagram 4.5 visar utvecklingen under perioden 2012–2016. I de flesta fall har det sökta beloppet ökat under tidsperioden. Forte har under perioden beviljat i genomsnitt ca 77 procent av det sökta beloppet. För 2016 var den siffran 84 procent. Det genomsnittliga beviljade totalbeloppet för treåriga projekt har under de senaste fem åren varierat mellan 2,7 till 3 miljoner kronor. För år 2016 är det genomsnittliga beloppet för projektbidrag 3 miljoner kronor, en ökning med 200 000 kr jämfört med föregående år (diagram 4.6).

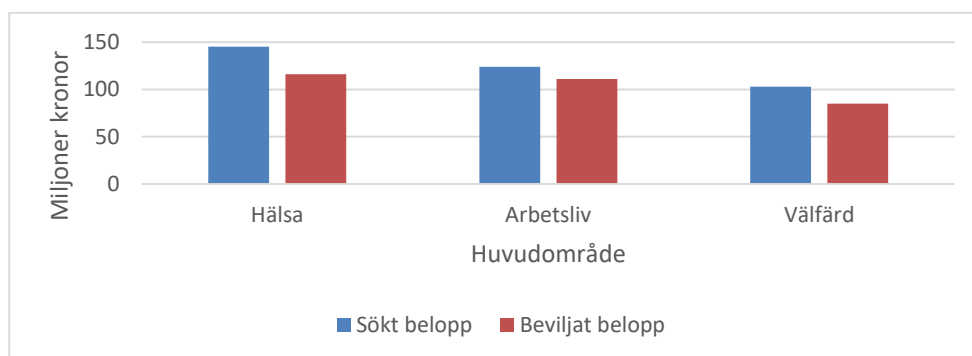

Diagram 4.4. Beviljade projektbidrag i förhållande till sökta bidrag år 2016, mnkr

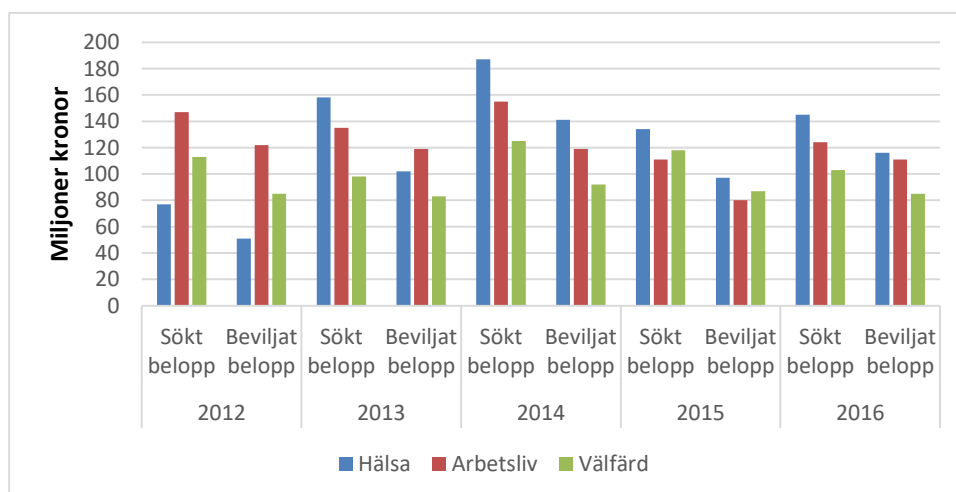

Diagram 4.5. Beviljade projektbidrag i förhållande till sökta bidrag under perioden 2012–2016 per huvudområde, mnkr.

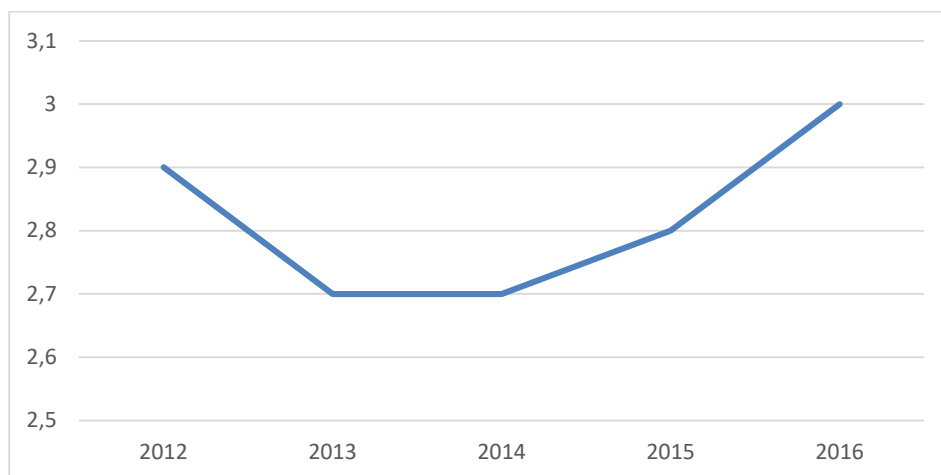

Diagram 4.6 Genomsnittlig beviljat belopp för projektbidrag.

4.1.3 ÅRETS BEVILJADE FORSKNINGSBIDRAG FÖRDELAT PÅ NYA BIDRAGSMOTTAGARE SAMT DE SOM MOTTAGIT FORSKNINGSBIDRAG TIDIGARE ÅR

Andelen nya bidragsmottagare av forskningsbidrag varierar över tid. Under tidsperioden 2012–2016 är andelen nya bidragsmottagare i genomsnitt 40 procent. För 2016 är den siffran 46 procent, en minskning med 8 procentenheter från föregående år (diagram 4.7).

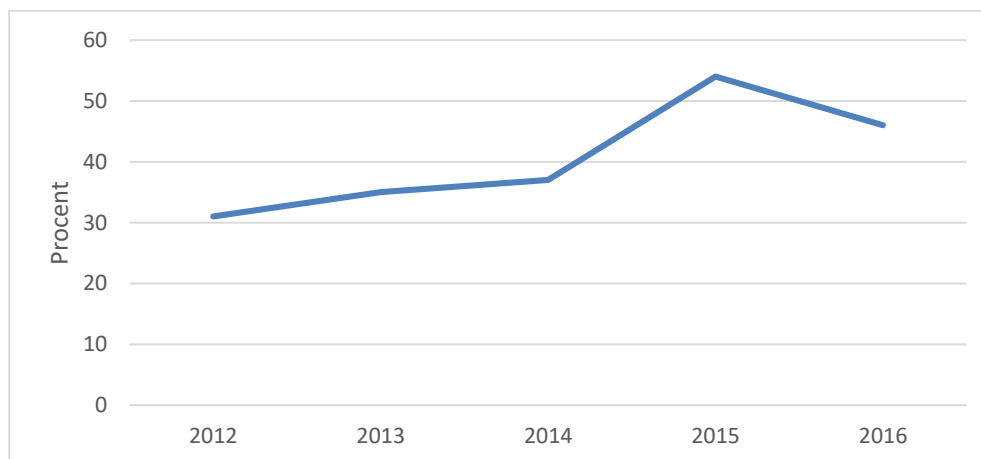

Diagram 4.7. Andelen nya bidragsmottagare 2012–2016.

Diagram 4.8 visar på variationer inom respektive huvudområde under perioden 2012–2016. Huvudområdena *Hälsa* och *Arbetsliv* visar i år knappt 50 procent nya bidragsmottagare. År 2015 hade huvudområdet *Välfärd* största andelen nya bidragsmottagare, 72 procent.

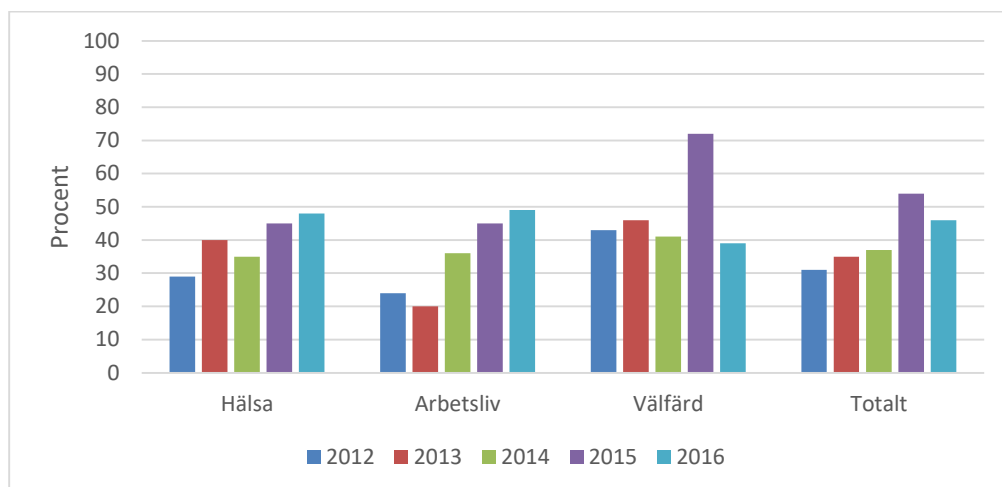

Diagram 4.8. Andelen sökande som beviljats forskningsstöd* för första gången under perioden 2012–2016.

*Forskningsstödet omfattar Centra, Program och Projekt. För år 2015 omfattar forskningsstödet enbart Projekt och för 2016 omfattar stödet Projekt och Program.

4.1.4 ÅRETS BEVILJADE OCH ÅRETS UTBETALADE FORSKNINGSSTÖD FÖRDELAT PÅ OLIKA STÖDFORMER

De stödformer som redovisas här är centra, postdok, program och projekt under perioden 2012–2016 (diagram 4.9). Den största delen av forskningsstödet går till projektbidrag. Centrum- och programbidrag skiljer sig från de andra bidragsformerna då de avser mycket högre belopp och under längre tid.

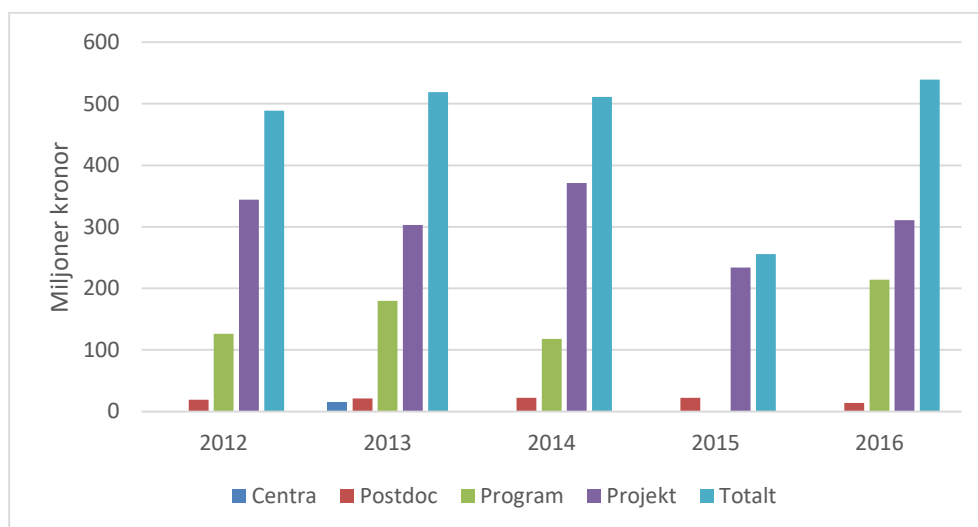

Diagram 4.9. Fördelningen av beviljat forskningsstöd uppdelat på olika stödformer under perioden 2012–2016

4.1.5 ÅRETS BEVILJADE FORSKNINGSTÖD FÖRDELAT PÅ OLIKA LÄROSÄTEN

Forskningsstödet som visas i diagram 4.10 och 4.11 omfattar alla stödformer. Fördelningen av forskningsstödet mellan olika lärosäten varierar. År 2016 beviljades Karolinska institutet 152 mnkr, vilket motsvarar ca 30 procent av det beviljade forskningsstödet. Det placerar dem i topp när de gäller beviljade medel, följt av Stockholms universitet, Göteborgs universitet, och Umeå universitet (diagram 4.10).

Under perioden 2012–2016 beviljades Karolinska institutet störst andel forskningsstöd. Drygt en fjärdedel av forskningsstödet har under perioden beviljats till Karolinska institutet. Under samma period har Karolinska institutet tillsammans med Stockholms universitet och Göteborgs universitet beviljats knappt 60 procent av forskningsstödet (diagram 4.11).

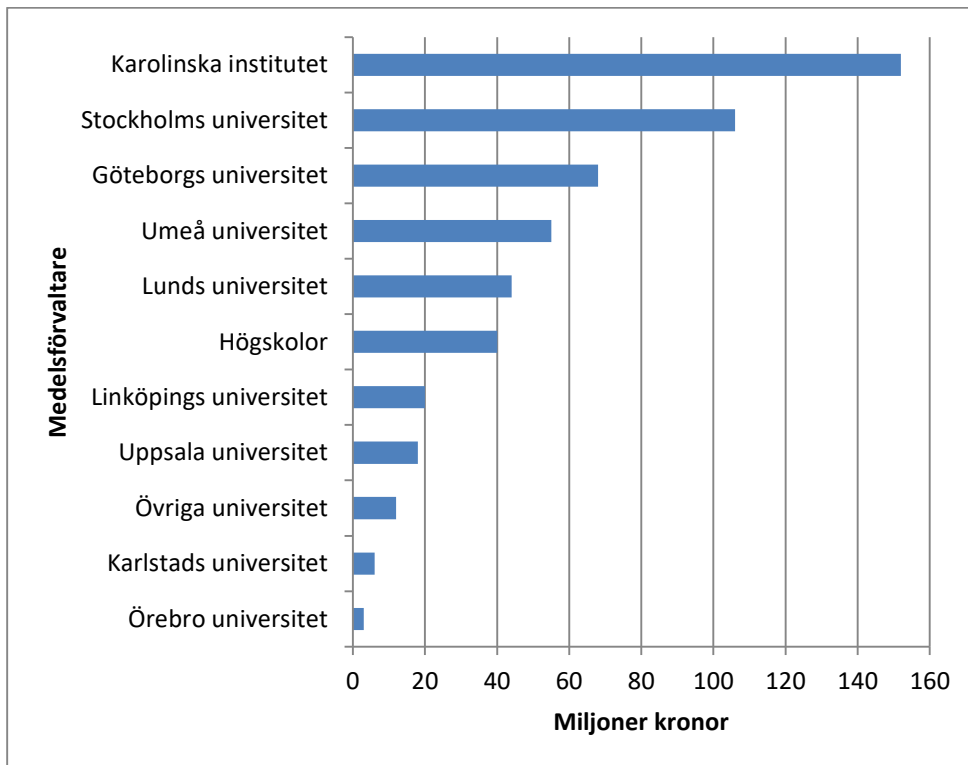

Diagram 4.10. Fördelningen av beviljat forskningsstöd mellan olika lärosäten år 2016

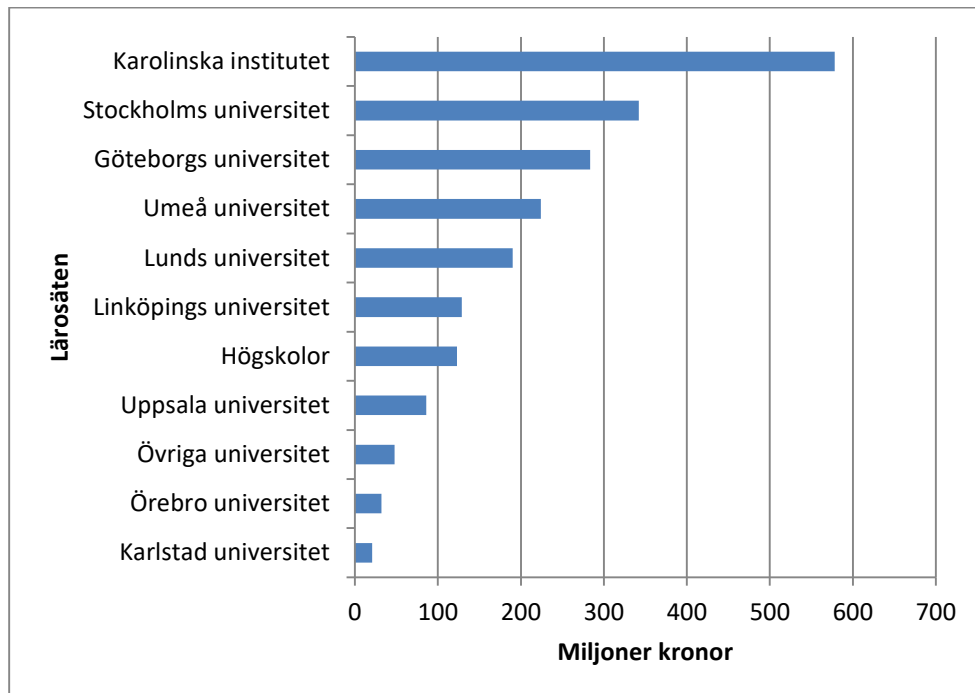

Diagram 4.11. Fördelningen av beviljat forskningsstöd mellan olika lärosäten under perioden 2012–2016.

4.1.6 KÖNSFÖRDELNINGEN AV ÅRETS FORSKNINGSTÖD

Könsfördelningen för inkomna och beviljade ansökningar till alla stödformer uppvisar inga större skillnader i år jämfört med tidigare år. Det är flest kvinnor som ansöker om forskningsstöd (diagram 4.12 och diagram 4.13). När det gäller beviljat forskningsstöd har kvinnorna under perioden legat över 50 procent. Störst skillnad mellan könen är det åren 2013 och 2016, där kvinnorna är i majoritet (diagram 4.14).

Beviljandegraden för projektansökningar för män respektive kvinnor är ganska jämn över tid. Under perioden 2012–2016 ligger den i medeltal för män på 10 procent och för kvinnor på 9 procent. För 2016 är beviljandegraden för män 8 procent och för kvinnor 9 procent (diagram 4.15).

Ser man till beviljandegraden för män respektive kvinnor per huvudområde utmärker sig särskilt huvudområdena *Arbetsliv* och *Välfärd*. För *Arbetsliv* är det en majoritet kvinnor som beviljats medel, medan det är tvärtom inom *Välfärd*, där majoriteten är män (diagram 4.16).

ForTE följer kontinuerligt utvecklingen av beviljandegraden för män och kvinnor för att säkerställa målen med jämställdhetsintegreringen.

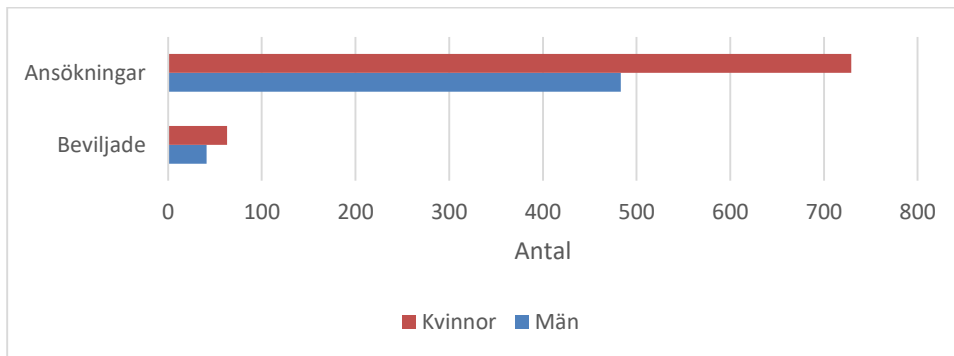

Diagram 4.12. Könsfördelningen av forskningsansökningar fördelade på ansökningar och beviljade ansökningar, år 2016.

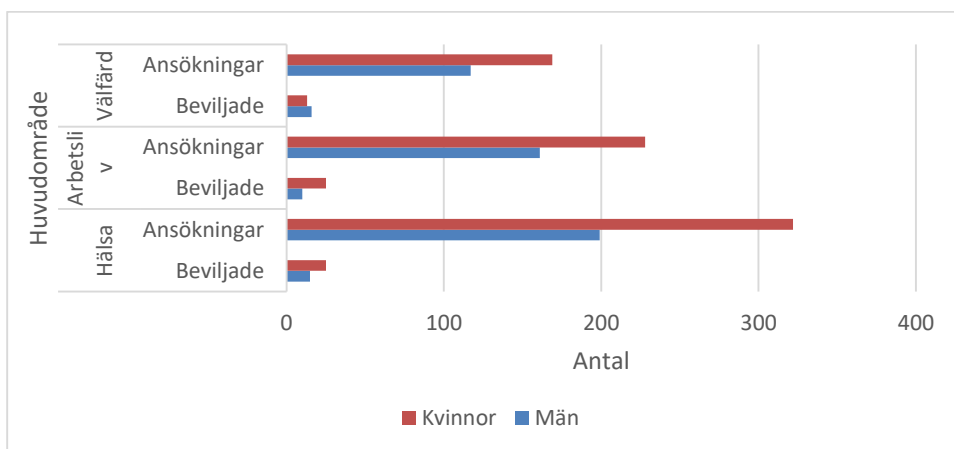

Diagram 4.13. Könsfördelningen av ansökningar och beviljade ansökningar per huvudområde, år 2016.

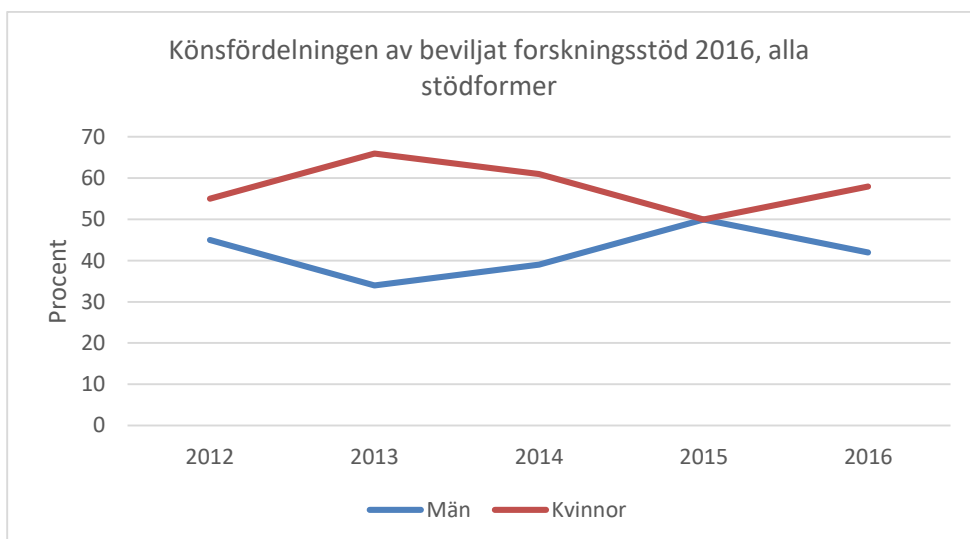

Diagram 4.14. Andelen män och kvinnor som beviljats forskningsstöd 2012–2016.

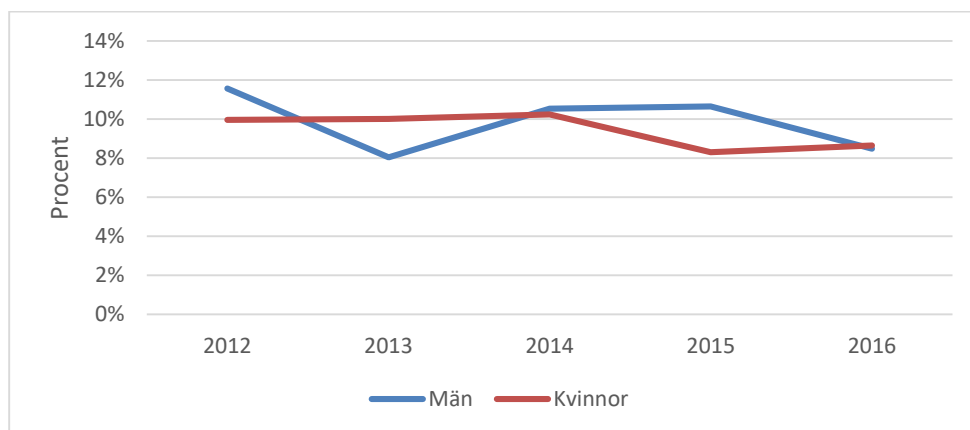

Diagram 4.15. Beviljandegraden för projektansökningar för män respektive kvinnor under perioden 2012–2016.

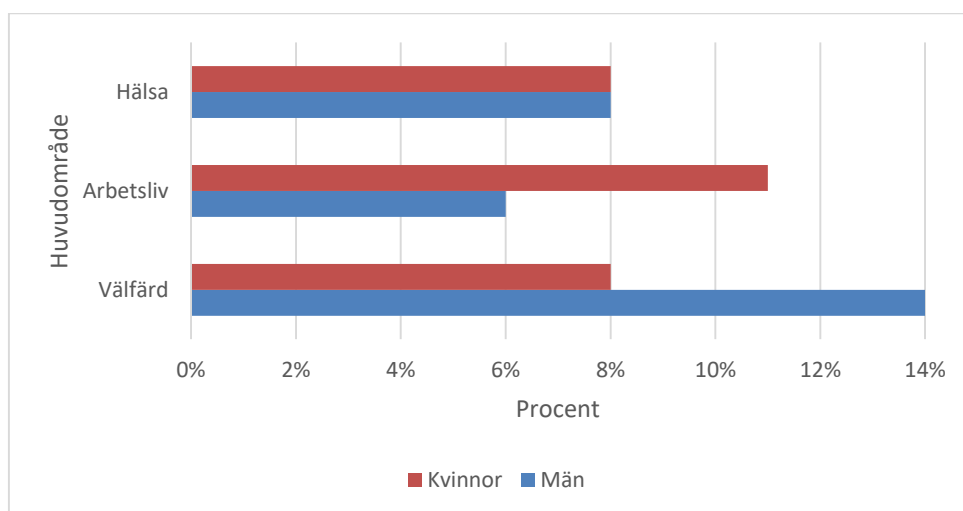

Diagram 4.16. Beviljandegraden för projektansökningar för män respektive kvinnor per huvudområde, år 2016.

4.1.7 I vilken omfattning rådet bidragit till att ge nyexaminerade forskare möjlighet att fortsätta sin forskarkarriär

Forté har tre stödformer som riktar sig till juniora och nyexaminerade forskare för att främja deras forskarkarriär: *Postdok*, *COFAS* och *Juniorforskare*. Postdok-stödet utlyses varje år och vänder sig till de som disputerat det senaste året (fr.o.m. 2017 ändras det till två år). Bidraget är på två år och är avsett att täcka lön under den tiden. För att öka den internationella forskarrörligheten inrättade Forté år 2009 ett internationellt postdok-program delvis finansierat av EU-kommissionen, kallat *COFAS*. Det vänder sig till forskare som vid ansöknings-tillfället disputerat inom den senaste femårsperioden.

En tredje bidragsform är Juniorforskarbidraget som inrättades 2011. Bidraget vänder sig till forskare som vid ansökningstillfället disputerat inom den senaste femårsperioden. Tillsammans utgör dessa tre stödformer en viktig del i Fortés

bidrag till att ge juniora och nyexaminerade forskare möjlighet att fortsätta sin forskarkarriär.

Postdok

Under perioden 2012–2016 har det i genomsnitt inkommit 80 ansökningar per år till Postdok. Årets antal ansökningar är den största under perioden, 108 st. Av dessa beviljades 9 st. vilket gör beviljandegraden till den lägsta för postdok-ansökningar under de senaste fem åren, 8 procent. Detta direkt beroende av fler ansökningar. Sett över en femårsperiod ligger beviljandegraden i snitt på 16 procent.

Majoriteten av de sökande är kvinnor, ca 68 procent. Sett över perioden har antalet manliga sökande ökat något och 2016 var andelen män som sökte 32 procent. Det är samma siffra som föregående år, vilket också är den högsta siffran under perioden. Andelen kvinnor som beviljades postdok var 44 procent, en minskning från föregående år med 13 procentenheter. Andelen män som beviljades postdok var 56 procent, vilket är en ökning från föregående år med 13 procentenheter.

Under perioden 2012–2014 uppvisar beviljandegraden för män respektive kvinnor ingen större skillnad. Från 2015 är dock skillnaden i beviljandegrad för män respektive kvinnor markant. År 2015 var beviljandegraden för män 23 procent och för kvinnor 14 procent, en skillnad på 9 procentenheter. Årets beviljandegrad visar samma skillnad med 9 procentenheter, 14 procent för män och 5 procent för kvinnor (se diagram 4.17).

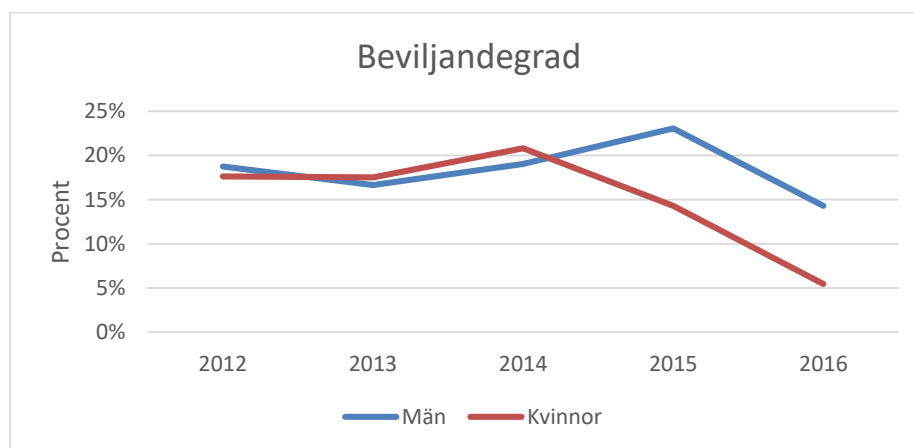

Diagram 4.17. Beviljandegraden för Postdok-ansökningar 2012–2016.

COFAS

Syftet med COFAS är att öka mobiliteten både för nationella och internationella relativt nyexaminerade forskare. Det finns i två former: FIIP (Forte Incoming International Postdoc) och FOIP (Forte Outgoing International Postdoc). FIIP ger utländska forskare möjlighet att arbeta vid en svensk forskningsinstitution och delas ut för två år. FOIP ger svenska forskare möjlighet att

bedriva forskning utomlands under två år. Efter hemkomsten erhåller de ett tredje år för att kunna etablera sig i det svenska akademiska landskapet. Under perioden 2009–2012 beviljades 32 ansökningar till COFAS. År 2012 ansökte Forte hos EU-kommissionen om ytterligare en period med COFAS. Ansökan beviljades och 2013 utlystes den första omgången postdok i det som nu kallas COFAS 2. Sedan Forte startade COFAS-programmet har drygt 60 forskare fått bidrag.

Till den del av COFAS som vänder sig till svenska forskare för att resa utomlands (FOIP) har knappt 40 forskare beviljats medel för utlandsvistelse. Könsfördelningen är varierande när det gäller beviljandegrad (diagram 4.18). Forte hade ingen utlysning av COFAS 2016.

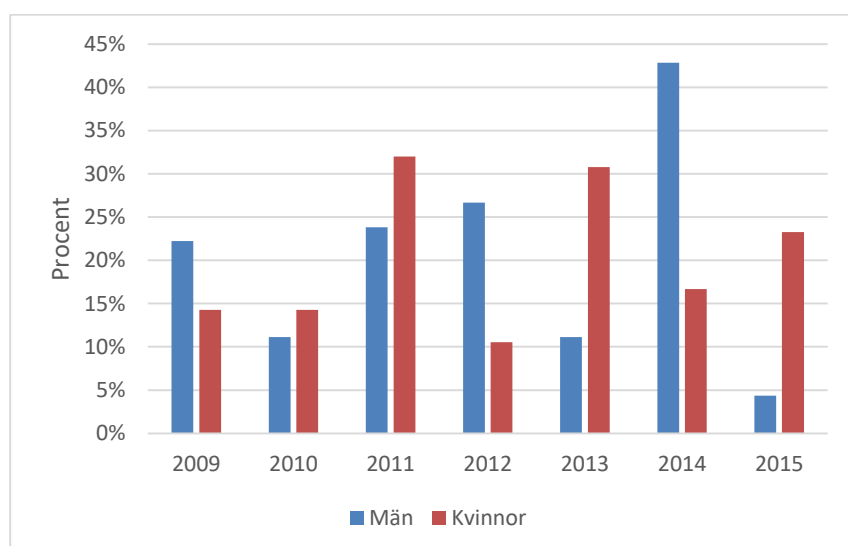

Diagram 4.18. Beviljandegraden för män respektive kvinnor.

Juniorforskarbidrag

Forte införde bidragsformen Juniorforskarbidrag under 2011 och som avser fyra års finansiering.

Sedan Forte införde Juniorforskarbidraget 2011 har antalet ansökningar ständigt ökat. Under perioden 2012–2016 inkom totalt 1076 ansökningar varav 36 beviljades. Ansökningarna till juniorforskarbidraget utgör knappt 20 procent av det totala antalet projektansökningar.

Beviljandegraden för Juniorforskarbidraget är i genomsnitt 4 procent under perioden (diagram 4.19). År 2016 var beviljandegraden 2 procent. Det totalt beviljade beloppet för Juniorforskarbidraget är under perioden 134 miljoner kronor.

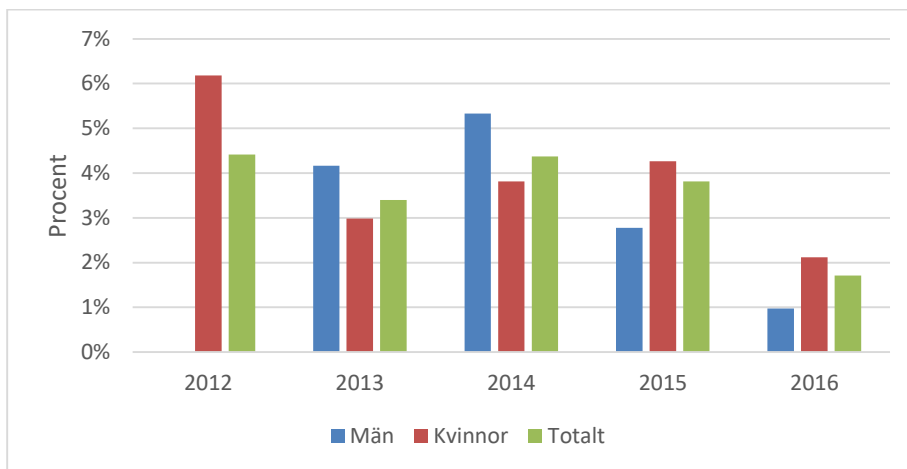

Diagram 4.19. Beviljandegraden för män respektive kvinnor, samt för stödet totalt. År 2012 beviljades inga ansökningar från män.

4.2 Fortes nationella samordningsområden

Fortes ska enligt förordning med instruktion (SFS 2007:1431) samordna nationell forskning om *barn och ungdomar, funktionshinder, internationell migration och etniska relationer (IMER), socialvetenskaplig alkohol- och narkotikaforskning och äldre*. Under de senaste fem åren har ca 42 procent av antalet ansökningar till Forte gällt samordningsområdena.

Samordningsområdena *barn och ungdomar* och *äldre* har under perioden 2012–2016 haft flest ansökningar. Under 2014 gjordes särskilda satsningar på dessa båda områden, vilket resulterade i en kraftig ökning av antalet ansökningar. För de övriga områdena har antalet ansökningar varierat (diagram 4.20). Beviljandegraden för män respektive kvinnor visar en relativt jämn könsfördelning under perioden samtidigt som den sjunker för både män och kvinnor (diagram 4.21).

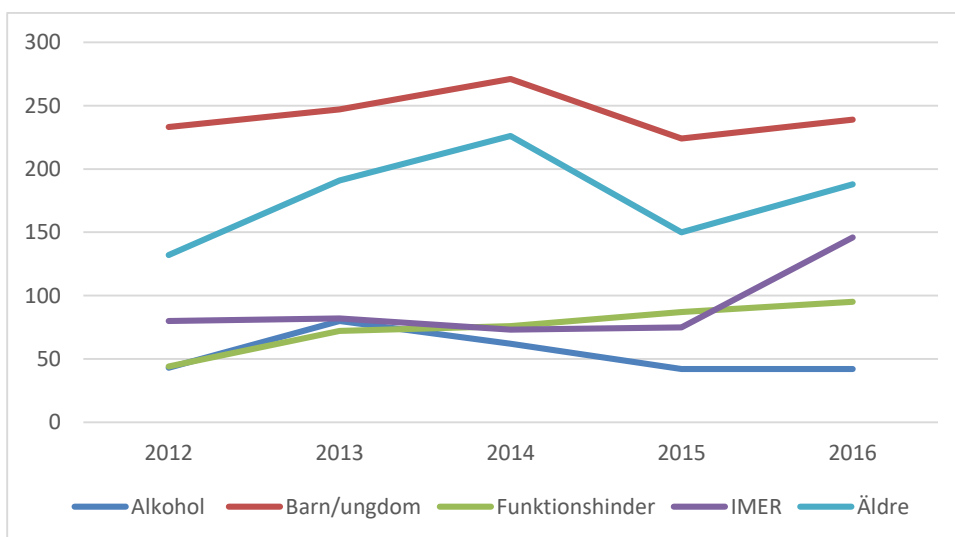

Diagram 4.20. Antalet ansökningar per samordningsområde under perioden 2012–2016.

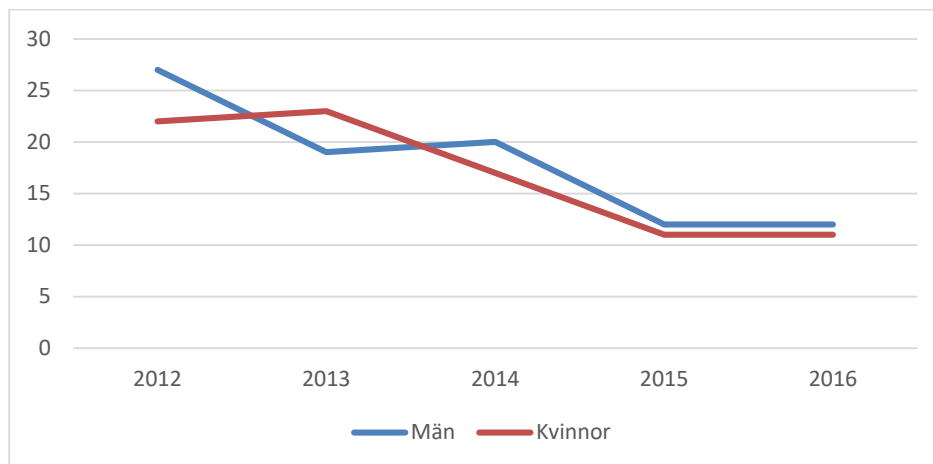

Diagram 4.21. Beviljandegraden för män respektive kvinnor (alla stödformer), 2012–2016 inom Fortes samordningsområden.

5. Internationalisering

Forskningsfrågor och samhällsutmaningar som ryms inom Fortes uppdrag är inte unika för Sverige utan delas med många andra länder och är i många fall globala. Internationella forskningssamarbeten spelar en viktig roll för en global hållbar utveckling. Genom att initiera och stödja samverkan mellan forskare, institutioner och organisationer i olika länder och internationell rörlighet främjar Forte både kunskaps- och erfarenhetsutbyte, liksom kapacitetsuppbyggnad i och utanför Sverige. Det bidrar i sin tur till att höja kvaliteten på forskningen och ökar möjligheterna för att svenska forskningsresultat och innovationer ska efterfrågas och komma till nytta utanför Sverige.

Under året engagerade sig Forte i ett antal aktiviteter och satsningar både för att främja forskningssamarbeten och för att få ökad utväxling av det egna arbetet. Forte samverkar med andra svenska forskningsfinansiärer kring de internationella insatserna för att genom gemensamma prioriteringar öka genomslag och spridning av våra satsningar. Under hösten inledde Forte ett arbete med att ta fram en internationell strategi.

Forte medverkar i det svenska arbetet med att påverka och genomföra EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020. Under 2016 deltog Forte med två biträdande experter i programkommittéarbetet samt med två biträdande nationella kontaktpersoner i samhällsutmaningarna 1 (Hälsa, demografiförändringar och välbefinnande) respektive 6 (Inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen). Målen med Fortes engagemang inom Horisont 2020 är att föra in prioriteringar från våra ansvarsområden i ramprogrammet, att stimulera svensk forskning på den internationella arenan och att främja det internationella forskningsutbytet.

5.1 Nordiska samarbeten

Forte deltar i samarbetet mellan olika nordiska forskningsfinansiärer inom NordForsk. Under 2016 startade programmet ”Solving the Gender Paradox: Gender Gaps in the Nordic Research and Innovation Area” om jämställdhet och genus inom nordisk forskning och innovation. NordForsk beslutade 2016 att bevilja 41,8 miljoner mnkr till två nordiska excellenscentra, ”Nordic Centres of Excellence”, under programmet Solving the Gender Paradox, där Forte är medfinansiär med 9 mnkr.

Forte har sedan starten 2014 deltagit i programkommittén för ”det nordiska programmet för hälsa och välfärd”. Inom programmet har flera utlysningar genomförts med tonvikt på registerforskning och samordning av databaser mellan de nordiska länderna. Under 2016 har en utlysning av medel till forskningsprojekt genomförts, där Forte bidrar med totalt 13 mnkr under en treårsperiod. Fortes huvudsekreterare är ledamot i programmet.

Fortes generaldirektör deltar i Kommittén för de nordiska forskningsrådets generaldirektörer (Nordhorcs).

5.2 Europeiska samarbeten

Forte samverkar med forskningsfinansiärer i andra europeiska länder och vill därigenom både bidra till förverkligandet av European Research Area (ERA) och förbättra möjligheterna för svenska forskare att utveckla och bedriva europeiska samarbeten.

Forte deltar i två gemensamma programplaneringsinitiativ: ”More Years Better Lives” (JPI MYBL) – om utmaningar och möjligheter till följd av en växande andel äldre personer i vår befolkning, samt ”Neurodegenerative Diseases Research” (JPND) – om orsaker, botemedel och vårdformer för patienter med neurodegenerativa sjukdomar. I JPI MYBL ingår en representant från Forte i styrgruppen, vars tre medlemmar delar på posten som vice ordförande. Forte deltar även i EU-projektet J-AGE II till stöd för arbetet inom JPI MYBL, där vi under 2016 ledde arbetet med att standardisera utlysningstexter och styrande dokument för JPI MYBL:s aktiviteter. Under 2016 har Forte varit med och initierat en kunskapssammanställning kring migration och demografi genom JPI MYBL. Inom JPND bidrog Forte tillsammans med Vetenskapsrådet med den svenska delen av en kartläggning av all pågående forskning om neurodegenerativa sjukdomar i JPND:s medlemsländer.

Genom Science Europe samverkar Forte med andra forskningsfinansiärer och forskningsutförare för att stärka den europeiska forskningen och underlätta samarbete mellan olika forskningsaktörer. Under 2016 har Forte tillsammans med Vetenskapsrådet och Formas gemensamt arbetat för att Science Europe

kan utvecklas till ett viktigt organ för att driva forskningspolitiska frågor på europeisk nivå.

I nätverket NORFACE formar 15 forskningsråd ett strategiskt partnerskap inom samhälls- och beteendevetenskap. Forte bidrog under 2016 till finansiering av projekt inom programmet ”Welfare state futures” och till utlysningssamarbetet för ett nytt program om ojämlikhet: ”Dynamics of Inequalities Across the Life-course”. ERANID är ett EU-stött nätverk (ERA-net) för att koordinera forskningen om drogprogram och drogpolicy i Europa. Under 2016 beslutade Forte om finansiering av ett projekt från ERANID-utlysningen “Understanding drug use pathways”.

5.3 Utomeuropeiska forskningssamarbeten

Forte och The Indian Council for Medical Research (ICMR) öppnade under hösten 2016 en gemensam utlysning av forskningsmedel på två teman inom åldrande och hälsa: i) innovativa studier om tekniska hjälpmedel, och ii) modeller för hembaserad vård och omsorg.

Som en aktivitet under Sveriges övergripande avtal (BNC) med Sydafrika har Forte ett samarbete med The South African Medical Research Council, SAMRC. I januari 2016 öppnade vi en första gemensam utlysning med inriktning på forskning om ojämlikhet i hälsa respektive hälsosystem och hälsopolitik. Satsningen rönt stort intresse och efter att ansökningarna granskats och visat på mycket hög kvalitet, beslutade både Forte och SAMRC att öka budgetarna. Totalt satsar Forte 16 mnkr under 2016–2018. Hösten 2016 startade sex samarbetsprojekt och elva planeringsprojekt inom satsningen.

5.4 Internationell rörlighet bland forskare

Fortes första internationella postdok-program, COFAS, som medfinansierats av EU-kommissionen, slutrapporterades under 2016. Inom Fortes uppföljande program, COFAS 2, startade i januari tio projekt från programmets sista utlysning. COFAS-bidragen inkluderar både postdok-forskare från Sverige som reser utomlands och utländska postdok-forskare som kommer till svenska institutioner.

Forte deltar i ett mobilitets- och internationaliseringsprogram som koordineras av Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT), för att stimulera och stärka utvecklingen av samarbeten mellan forskare i Sverige och Sydafrika. Under 2016 har Forte beviljat internationaliseringsbidrag till tre svenska projekt inom programmet.

Fortes gästforskarbidrag är bidrag för kortare vistelser för inresande forskare från andra länder eller utresande forskare från Sverige, som syftar till att tillföra

kunskaper från det internationella forskarsamhället till svensk forskning samt att bidra till att svensk forskning sprids internationellt. Forte delade i en utlysning ut tolv gästforskarbidrag under året, i öppen konkurrens till ett belopp närmare 3 miljoner kronor.

5.5 Internationell infrastruktur i forskningen

Fortes huvudsekreterare ingår i Vetenskapsrådets ämnesråd Rådet för forskningens infrastrukturer (RFI), som bidrar med omfattande medel till ett antal internationella infrastrukturer. Flera av dessa är databaser av relevans för Fortes områden, exempelvis databaser inom hälsa och välfärd. Separat från RFI bidrar Forte till kostnaderna för Luxembourg Income Study (LIS), en komparativ databas om inkomstförhållanden i olika länder.

5.6 Samverkan inom Sverige för internationalisering

Genom EU-samordningsfunktionen har Forte under året deltagit i den nationella samordningen av det strategiska och proaktiva arbetet inom det europeiska forskningssamarbetet. Funktionens arbete under 2016 innefattar bl.a. inspel till kommande forsknings- och innovationsproposition, underlag till Sveriges ERA-färdplan, och sammanställning av Sveriges deltagande i Horisont2020.

Forte har under 2016 varit ordförande för den myndighetsgemensamma gruppen FINSAM, där forskningsrådets internationellt ansvariga utbyter information och erfarenheter kring internationella samarbeten. FINSAM ordnade i september ett seminarium för svenska forskningsfinansiärers medarbetare på temat ”Globalt samarbete inom ramen för EU”.

I samverkan med Kungl. Vetenskapsakademien, Formas, Vetenskapsrådet och Sida finansierade Forte 2010–2016 ett svenskt sekretariat för global hållbarhetsforskning, ”Swedish Secretariat for Environmental Earth System Science (SSEESS)”. Sekretariatets syfte var att verka för att svensk forskning blir bättre integrerad i internationella program för miljö- och hållbarhetsforskning. Då flera av parterna inte var beredda att fortsätta finansieringen under en ny period avslutades samverkan under 2016. För Fortes del har sekretariatet tillfört värdefull omvärldsbevakning och ett kontaktnät inom delar av den internationella hållbarhetsforskningen som vi inte själva har resurser att bevaka.

6. Former för kommunikation och samverkan

Fortes kommunikation syftar till att skapa kännedom om och intresse för Forte-finansierad forskning samt att främja en aktiv dialog kring myndighetens ansvarsområden. Målet är att såväl forskarsamhället som övriga berörda aktörer i samhället ska uppleva att Forte-finansierad forskning är relevant, är av hög kvalitet och att de kan dra nytta av och omsätta forskningen i sin verksamhet. Det övergripande målet är att bidra till att forskning finansierad av Forte kommer till nytta i samhället.

6.1 Målgruppsanpassad och effektiv kommunikation

Prioriterade målgrupper för Fortes kommunikation är forskarsamhället, regeringskansli och riksdag, myndigheter, kommuner och landsting samt brukar- och patientorganisationer. Forte kommunicerar och samverkar med dem genom olika kanaler och aktiviteter som till exempel konferenser, möten och seminarier, nätverk, nyhetsbrev, rapporter, forte.se och sociala medier. En av framgångsfaktorerna är att de olika aktiviteterna och kanalerna samverkar och därmed stärker varandra.

För att förändring ska ske är samverkan mellan samhällets olika aktörer avgörande. Forte skapade därför 2014 en ny mötesplats - *Forte Talks*. Med Forte Talks vill vi skapa en mötesplats för kunskapsutbyte mellan forskare, beslutsfattare, brukare och övriga aktörer som på olika sätt arbetar med eller är intresserade av människors hälsa, arbetsliv och välfärd. 2016 arrangerades Forte Talks för andra gången. Årets tema var ”Jämlikhet på riktigt”. Framstående internationella och svenska forskare, beslutsfattare och andra aktörer inom hälsa, arbetsliv och välfärd samlades under två dagar för att diskutera möjligheter och vinster med ett jämlikare Sverige. Forte bjöd in olika aktörer, myndigheter och forskargrupper att i samverkan med Forte arrangera olika programpunkter. Totalt arrangerades över 50 programpunkter med cirka 100 medverkande talare. På konferensen deltog totalt drygt 550 personer. I en utvärdering som skickades till konferensens externa deltagare fick Forte Talks betyget 4,4 av maximalt 5.

Som ett led i att utveckla nya former för kommunikation och samverkan inom området barn och ungas psykiska hälsa var Forte under 2016 en av arrangörerna till gymnasieturnén *We change* – Sveriges största gymnasiesatsning för hållbar utveckling. Årets tema var Agenda 2030 och FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling. Forte deltog på sju orter i Sverige och träffade över 5 000 elever. Tillsammans med forskare från Karolinska institutet och den ideella föreningen Mind arrangerade Forte workshops för att skapa inspiration för forskning och öka kunskapen om barn och ungas psykiska hälsa hos elever, lärare och elevhälsan. Genom satsningen nådde myndigheten en bred målgrupp i skolan. Till turnén målgruppsanpassades en kunskapsöversikt om psykisk ohälsa för att vara intressant och relevant för ungdomar. Rapporten *Mitt huvud*

och världen har fått stor spridning och beställts i klassuppsättningar av elevhälsan vid gymnasieskolor för att användas som diskussionsunderlag.

Genom kunskapsöversikterna ”*Forskning i kortbet*” har Forte utvecklat en effektiv form för kommunikation och samverkan. Översikterna beskriver kortfattat och populärvetenskapligt kunskapsläget inom ett avgränsat område. Även kunskapsluckor och forskningsbehov inom området lyfts fram. Efterfrågan på de olika rapporterna har varit stor, och de frukostseminarier Forte anordnar i anslutning till rapportsläpp har varit fullsatta med cirka 100 deltagare per tillfälle. Seminarierna filmas för att kunna spridas till en större målgrupp, även geografiskt. Med dessa rapporter nås forskare inom det aktuella området samt yrkesverksamma, politiker och andra aktörer inom området.

6.2 Konferenser, seminarier och möten

Under 2016 har Forte arrangerat drygt tjugo konferenser och seminarier i egen regi och i samverkan med andra aktörer. Konferenser, seminarier och olika möten är den effektivaste formen för att nå målen att skapa dialog kring forskningsrådets ansvarsområden samt för att målgrupperna ska uppleva att de kan dra nytta av forskningen i sin verksamhet. Ett viktigt resultat är att det knyts nya kontakter mellan forskare och olika aktörer inom de specifika områdena och att nya samarbeten inleds. Under 2016 har Forte, förutom den stora mötesplatsen Forte Talks, bland annat arrangerat seminarier under rubrikerna ”När barn på flykt möter välfärdssverige – om mottagandet av nyanlända barn hösten 2015” och ”Dålig arbetsmiljö i kvinnodominerade branscher – hur vänder vi trenden?”. Forte har även varit medarrangör till *Forskartorget* på Bokmässan i Göteborg.

6.3 Webb

Under året har Fortes webbplats haft drygt 166 200 externa besök. Den genomsnittliga sessionslängden har ökat med 18 procent sedan 2015, och antalet sidor per besök har ökat med 11 procent. Avvisningsfrekvensen, dvs. antalet besök där personen lämnar webbplatsen direkt från ingångssidan, har minskat med hela 39 procent. Det är en indikation på att Fortes webbplats blivit mer relevant, sökmotoroptimerad och användarvänlig.

Att Fortes webbplats är tillgänglig och användbar för alla besökare, oavsett funktionsförmåga, är en prioriterad fråga för Forte. I mars 2016 genomfördes en designgranskning av nya Forte.se, som lanserades i december 2015, med fokus på tillgänglighet och användbarhet. Granskningen visade att Fortes webbplats inte har några allvarliga designproblem, men ett antal förbättringspunkter pekades ut. Under våren genomförde Forte flera designförändringar med utgångspunkt i granskningen, för att säkerställa en tillgänglig design av Forte.se.

I december 2016 genomförde vi en fullständig tillgänglighetsgranskning (WCAG-revision) av Forte.se, med bakgrund av de nya tillgänglighetskrav för webben som antogs av EU-parlamentet i oktober.

6.4 Nyhetsbrev

Under 2016 har Forte gett ut 10 svenska nyhetsbrev. Antalet prenumeranter har under året ökat med 230 personer jämfört med 2015. Den sista december prenumererade totalt 4 491 personer på nyhetsbrevet. I mars beslutade Forte att även starta utgivningen av ett nyhetsbrev på engelska, som ges ut en gång i kvartalet. Det engelska nyhetsbrevet hade 528 prenumeranter i slutet av året.

6.5 Sociala medier

Forte använder sociala medier för att skapa dialog och kommunicera målgruppsanpassat till våra målgrupper. Antalet följare på Twitter, vår största sociala medier-kanal, ökade med 53 procent under året. På Facebook ökade antalet följare med över 100 procent och på LinkedIn ökade antalet följare med 45 procent.

Alla seminarier och konferenser som Forte arrangerar filmas och publiceras på vår YouTube-kanal. Under året har vi publicerat 35 nya filmer. Sammantaget har filmerna på vår YouTube-kanal visats över 11 800 gånger under året, vilket är en ökning med 89 procent jämfört med 2015.

6.6 Publikationer

Under 2016 har Forte gett ut åtta publikationer: *Kunskapsöversikt om behandling mot sexuella övergrepp mot barn, Rehabilitering och samordning – delrapport 2, Forte Magasin 4, Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen, Mitt huvud och världen, Arbetsmiljö i kvinnodominerade sektorer, Rehabiliteringsmetoder inom Rehsam* samt i serien Forskning i korthet: *Mäns våld mot kvinnor i nära relationer*.

Sammanlagt har drygt 1 000 beställningar inkommit på 3 900 exemplar. Publikationerna har dessutom laddats ned nästan 6 500 gånger via Fortes webbplats. Det är en ökning med 91 procent jämfört med 2015. Den faktiska spridningen är större i och med att publikationerna sprids i stora upplagor vid mässor, konferenser och seminarier. Störst efterfrågan har varit på publikationerna *Psykisk ohälsa, arbetsliv och sjukfrånvaro, Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen* och *Forte Magasin 4*.

Med Fortes publikationer når forskningsresultaten ut till en bred målgrupp. Den största gruppen är privatpersoner, kommuner och landsting, myndigheter, forskarsamhället samt olika brukarorganisationer. Genom organisationen Utbudet har vi med *Forte Magasin* samt kunskapsöversikten *Barn och ungas psykiska hälsa* nått ut till över 2000 elever och lärare.

6.7 Stöd till kommunikation och samverkan

I samverkan med andra forskningsfinansiärer ger Forte stöd till att utveckla kommunikation av forskning. För att nämna några aktiviteter: *Forum för Forskningskommunikation* i samband med Vetenskapsfestivalen i Göteborg, ett seminarium som riktar sig till kommunikatörer vid universitet och högskolor samt *Forskar Grand Prix*, ett evenemang där forskare på ett lättbegripligt sätt ska presentera sin forskning och därefter bli bedömda av en jury. Forte har under året gett stöd till ett antal konferenser och tidskrifter och är delägare i webbportalen *forskning.se*. Som en av myndigheterna i RSK, rådet för styrning med kunskap, står Forte bakom portalen *kunskapsguiden.se*.

7. Ekonomisk redovisning

7.1 RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	47 976	46 801
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	360	150
Intäkter av bidrag	3	4 287	4 695
Finansiella intäkter	4	15	8
Summa		52 639	51 654
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-32 853	-31 159
Kostnader för lokaler	6	-2 776	-2 818
Övriga driftkostnader	7	-15 922	-16 796
Finansiella kostnader	8	-229	-106
Avskrivningar och nedskrivningar		-860	-774
Summa		52 639	-51 654
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		508 846	534 503
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		45 508	24 625
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	9	10 466	4 814
Lämnade bidrag	10	-564 821	-563 942
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

7.2 BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	15	26
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	321	103
Summa		336	129
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	387	541
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	1 456	1 955
Summa		1 842	2 496
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	15	605	818
Övriga kortfristiga fordringar	16	59	38
Summa		664	856
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	17	866	1 210
Övriga upplupna intäkter	18	300	1 152
Summa		1 166	2 362
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	19	-9 027	-410
Summa		-9 027	-410
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		26 483	26 185
Summa		26 483	26 185
SUMMA TILLGÅNGAR		21 463	31 617

BALANSRÄKNING forts.

(tkr)	Not	2016-12-31	2015-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Avsättningar			
Övriga avsättningar	20	388	326
Summa		388	326
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	2 178	2 625
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	22	1 075	1 708
Leverantörsskulder		482	1 873
Övriga kortfristiga skulder		684	757
Summa		4 420	6 964
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	23	3 377	2 133
Oförbrukade bidrag	24	13 278	22 194
Summa		16 655	24 327
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		21 463	31 617

7.3 REDOVISNING MOT ANSLAG

Anslag (tkr)	Not	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enl. regl. brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
Uo 09 7:1 ap. 1	25						
Ramanslag Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning (Ram- anslag)		-380	33 618	0	33 238	-32 354	884
Uo 09 7:2 ap. 1	26						
Ramanslag Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning (Ramanslag)		1 913	505 732	-1 913	505 732	-480 617	25 115
Uo 09 4:5 ap. 12	27						
Ramanslag Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken Forskning inom äldre- området (Ramanslag)		500	36 000	-500	36 000	-35 863	137
Uo 14 2:5 ap. 3	28						
Ramanslag Forskning om arbetsliv. Forte (Ramanslag)		1 352	8 000	-1 352	8 000	-8 000	0
		3 385	583 350	-3 765	582 970	-556 834	26 136

7.4 REDOVISNING AV BESTÄLLNINGSBEMYNDIGANDE I ÅRSREDOVISNINGEN

Anslag/ Anslagsbenämning (tkr)	Not	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
					2017	2018	2019	2020
Uo 09 7:2 ap. 1	29							
Ramanslag								
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning (Ramanslag)		1 000 000	933 965	928 677	447 976	310 049	165 997	4 655
Uo 09 4:5 ap. 12	30							
Ramanslag								
Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken Forskning inom äldreområdet (Ramanslag)		70 000	48 150	52 000	26 000	26 000	0	0
Summa		1 070 000	982 115	980 677	473 976	336 049	165 997	4 655
Uo 14 2:5 ap. 3	31							
Ramanslag								
Forskning om arbetsliv. Forte (Ramanslag)		30 000	0	30 000	15 000	15 000	0	0
Summa		1 100 000	982 115	1 010 677	488 976	351 049	165 997	4 655

7.5 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV:s) föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 10 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2015 som var 124 tkr har år 2016 minskat med 11 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Bärbara datorer tas inte upp som anläggningstillgång då livslängden beräknas understiga tre år.

Avskrivning sker enligt plan. Den är baserad på anläggningstillgångens anskaffningsvärde och uppskattad ekonomisk livslängd. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet
5 år	Övriga kontorsmaskiner
5 år	Inredningsinventarier
5 år	Immateriella tillgångar

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag

Ledamöter och ersättare Forte styrelse	Ersättning från Forte (tkr)	Övriga styrelse- och rådsuppdrag
Abrahamsson, Lena	30	Arbetsmiljöverkets insynsråd
Alfredsson, Lars	30	Styrelseledamot i Altiba AB
Andersson Gäre, Boel	30	Styrelsen för Allmänna Barnhuset AB och Sätra Bruk AB.
Bergold, Joa	30	-
Börjesson, Åsa	30	Styrelseledamot Ersättningsnämnden, 1/1-30/4 2016
Hartman, Laura	30	Styrelseledamot Iris utvecklingscenter Fastighets AB och Laura Hartman AB
Ingvar, Martin	60	Brain Business AB
Jakobsson, Kristina	30	-
Jaarsma, Tiny	30	-
Lindgren, Urban	30	-
Meeuwisse, Anna	30	-
Möller, Claes	30	-
Generaldirektör Forte		
Ställdal, Ewa 1/1-31/5	678	SOS Alarm AB, Swecare AB, Hormone HB
Ethel Forsberg 1/6-31/12	728	Ethel Forsberg AB

ANSTÄLLDAS SJUKFRÅNVARO

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2016	2015
Totalt	7,25	9,35
Andel 60 dagar eller mer	6,78	8,26
Kvinnor	10,05	12,77
Män	*	*
Anställda - 29 år	*	*
Anställda 30 år - 49 år	0,62	4,48
Anställda 50 år -	12,26	12,68

* Redovisas ej då antalet understiger 10 personer.

Noter (tkr)

Resultaträkning

			2016	2015
Not	1	Intäkter av anslag		
		Förvaltningsanslaget*	32 343	28 557
		Forskningsanslaget, mm (övrig verksamhet förutom transferering)	15 633	18 244
		Summa	47 976	46 801
		*Minskning av semesterlöneskuld (-11 tkr) belastar anslaget men bokförs ej i RR		
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
		Övriga intäkter (Deltagaavgiften för socialtjänstforum)	360	150
		Summa	360	150
Not	3	Intäkter av bidrag		
		<i>Bidrag från statliga myndigheter:</i>		
		Kammarkollegiet: För ungdomsforskning	500	243
		Socialstyrelsen: För konferens kring vårdforskning 2017.	100	
		Folkhälsomyndigheten: För konferens kring vårdforskning 2017.	100	
		Statens beredning för utv. av med.: För konferens kring vårdforskning 2017.	100	
		Periodiseringsposter	-302	652
		Summa	498	895
		<i>Bidrag från övriga organisationer:</i>		
		Vårdalsstiftelse: för finansiering av ett antal projekt, periodisering	3 688	3 792
		EU-institutioner: nya bidrag för ett antal olika EU-deltagande	452	
		EU-institutioner: för ett antal olika EU-deltagande, periodisering	-351	8
		Summa	3 789	3 800
		Summa intäkter av bidrag	4 287	4 695
Not	4	Finansiella intäkter		
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	0
		Övriga ränteintäkter på lån i RGK	15	7
		Övriga finansiella intäkter	0	0
		Summa	15	8
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ		

Not	5	Kostnader för personal		
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	20 803	20 238
		<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	6 091	5 861
		Sociala avgifter	10 891	9 743
		Övriga kostnader för personal	1 156	1 178
	Summa	32 853	31 159	
Not	6	Kostnader för lokaler		
		Kostnader för lokaler	2 776	2 818
	Summa	2 776	2 818	
Not	7	Övriga driftkostnader		
		Reparationer och underhåll	32	57
		Resor, representation, information	1 791	2 016
		Köp av varor	631	220
		Köp av tjänster	11 643	12 216
		Övrigt	1 825	2 288
	Summa	15 922	16 796	
Not	8	Finansiella kostnader		
		Ränta på räntekonto på Riksgäldskontoret	228	105
		Övriga finansiella kostnader	1	1
		Summa	229	106
Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ				
Not	9	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		
		Medel från Vårdalsstiftelse för olika projekt, periodiseringsposter	5 601	3 524
		Medel från EU-institutioner för COFAS mm, periodiseringsposter	4 023	
		Medel från EU för COFAS-projekt mm	842	1 290
		Summa	10 466	4 814
Not	10	Lämnade bidrag		
		Statliga myndigheter	537 705	521 198
		Landsting och kommun	5 634	6 257
		EU-institutioner	500	0
		Övriga länder o internationella organisationer	3 284	19 279
		Övriga organisationer och ideella föreningar	4 376	3 879
		Privata företag och ekon.föreningar	13 322	9 284
		Enskilda personer	0	4 045
	Summa	564 821	563 942	
Enligt uppgifter som Forte tagit del av där källan är Hermes, uppgår oförbrukade bidrag hos medelsförvaltarna till 422 mnkr				

Balansräkning

			2016-12-31	2015-12-31
Not	11	Balanserade utgifter för utveckling		
		Ingående anskaffningsvärde	5 918	5 918
		Summa anskaffningsvärde	5 918	5 918
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 893	-5 881
		Årets avskrivningar	-11	-11
		Summa ackumulerade avskrivningar	-5 904	-5 893
		Utgående bokfört värde	14	26
Not	12	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
		Ingående anskaffningsvärde	372	372
		Årets anskaffningar	348	0
		Summa anskaffningsvärde	720	372
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-269	-208
		Årets avskrivningar	-130	-61
		Summa ackumulerade avskrivningar	-399	-269
		Utgående bokfört värde	321	103
			2016-12-31	2015-12-31
Not	13	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
		Ingående anskaffningsvärde	773	773
		Årets anskaffningar	0	0
		Summa anskaffningsvärde	773	773
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-232	-77
		Årets avskrivningar	-155	-155
		Summa ackumulerade avskrivningar	-387	-232
		Utgående bokfört värde	387	541
Not	14	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
		Ingående anskaffningsvärde	6 189	6 033
		Årets anskaffningar	64	156
		Summa anskaffningsvärde	6 253	6 189
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 235	-3 688
		Årets avskrivningar	-562	-547
		Summa ackumulerade avskrivningar	-4 797	-4 235
		Utgående bokfört värde	1 456	1 955
Not	15	Fordringar hos andra myndigheter		
		Kundfordringar	105	0
		Fordran ingående mervärdesskatt	500	818
		Summa	605	818
Not	16	Övriga kortfristiga fordringar		
		Lunchkuponger	46	38
		Förskott Palasso	13	0
		Summa	59	38

Not	17	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	623	601
		Övriga förutbetalda kostnader	243	609
		Summa	866	1 210
Not	18	Övriga upplupna intäkter		
		Övriga upplupna intäkter inomstatliga (REHSAM från Försäkringskassan)	300	1 002
		Övriga upplupna intäkter utomstatliga	0	150
		Summa	300	1 152

			2016-12-31	2015-12-31
Not	19	Avräkning med statsverket		
		Anslag i icke räntebärande flöde		
		Ingående balans	998	0
		Redovisat mot anslag	524 481	36 148
		Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-533 735	-35 150
		Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	-8 256	998
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-1 533	-6 599
		Redovisat mot anslag	32 354	545 175
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-33 618	-540 109
		Återbetalning av anslagsmedel	1 913	0
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-884	-1 533
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
		Ingående balans	124	144
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-11	-19
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	113	125
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
		Inbetalningar i icke räntebärande flöde	24 950	0
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-558 685	-35 150
		Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	533 735	35 150
		Övriga fordringar /skulder på statens centralkonto	0	0
		Summa Avräkning med statsverket	-9 027	-410

			2016-12-31	2015-12-31
Not	20	Övriga avsättningar		
		Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
		Ingående balans	326	270
		Årets förändring	62	56
		Utgående balans	388	326
<hr/>				
Not	21	Lån i Riksgäldskontoret		
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	2 625	3 242
		Under året nyupptagna lån	412	158
		Årets amorteringar	-859	-775
		Utgående balans	2 178	2 625
		Beviljad låneram enligt regleringsbrev	4 000	4 500
Not	22	Kortfristiga skulder till andra myndigheter		
		Arbetsgivaravgifter	592	676
		Leverantörsskulder andra myndigheter	483	1 032
		Summa	1 075	1 708
Not	23	Upplupna kostnader		
		Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	2 239	1 907
		Övriga upplupna kostnader	1 138	226
		Summa	3 377	2 133
Not	24	Oförbrukade bidrag		
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet varav som förväntas tas i anspråk:	6 395	2 350
		<i>inom tre månader</i>	1 600	1 750
		<i>mer än tre månader till ett år</i>	4 795	600
		Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	6 883	19 844
		Summa	13 278	22 194

Anslagsredovisning

Not	25	Uo 09 7:1 ap.1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
		Förvaltning (Ramanslag)
		Forte disponerar ett anslagskredit på 1 009 tkr. Krediten är ej utnyttjad.
		Anslaget är räntebärande och överförs med en tolfedel till räntekontot hos Riksgäldskontoret

Not	26	<p>Uo 09 7:2 ap.1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd</p> <p>Forskning (Ramanslag)</p> <p>Forte disponerar ett anslagskredit på 15 172 tkr. Krediten är ej utnyttjad. Anslaget är fr. o. m 2016 icke räntebärande s k SCR.</p> <p><i>Finansiella villkor för anslag 7:2 ap. 1</i></p> <p>Anslaget ska finansiera olika former av stöd till forskning och internationellt forskningssamarbete, utvärderingar, beredningsarbete, kommunikationsinsatser, konferenser samt vissa resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet.</p> <p>Forskningsmedel bör så långt som möjligt utbetalas med högst en tolfedel av anslaget före utgången av varje måden i enlighet med av rådet fattade beslut. Medel får ej användas för stipendier som är avsedda att vara ett alternativ till lön eller annan studiefinansiering för doktorander.</p> <p>Bidrag till forskningsprojekt vid universitet och högskolor ska omfatta medel för direkta och indirekta kostnader i samma proportioner som beräknats för projektet i sin helhet.</p> <p>Anslaget ska finansiera strategiska satsningar i enlighet med vad som presenterades i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) samt propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012 13:151). Forte ska använda minst:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 20 000 000 kr för ett tvärvetenskapligt forskningsprogram om alkohol, narkotika, dopning , tobak och spel. - 20 000 000 kr för arbetslivsforskning. - 40 000 000 kr för vårdforskning. - 50 000 000 kr för forskning om åldrande och hälsa.
------------	-----------	---

- Not 27** **Uo 09 4:5 ap.12** Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken
Forskning inom äldreområdet (Ramanslag)
Enligt regeringsbeslut S2015 /08135/RS (delvis) tilldelas Forte
36 000 tkr inom ovanstående anslagspost. Anslaget är icke räntebärande.
- Not 28** **Uo 14 2:5 ap.3** Arbetsmarknad och arbetsliv
Forskning om arbetsliv (Ramanslag)
Anslaget som uppgår till 8 Mkr får användas för utgifter för att finansiera forskning om arbetsliv. Medlen får användas i enlighet med vad som närmare preciseras i ändring av regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.
- Not 29** **Beställningsbemyndigande**
Uo 09 7:2 ap.1 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd:
Forskning (Ramanslag)

Utfallet ligger inom den tilldelade bemyndiganderna för anslaget.
- Not 30** **Uo 09 4:5 ap.12 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd**
Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken: Forskning inom äldreområdet (Ramanslag)

Utfallet ligger inom den tilldelade bemyndiganderna för anslaget.
- Not 31** **Uo 14 2:5 ap. 3 Forskning om arbetsliv:**
Ramanslag

Utfallet ligger inom den tilldelade bemyndiganderna för anslaget.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UTGIFTER

(tkr)	2016	2015	2014	2013	2012
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 000	4 500	4 500	4 000	4 000
Utnyttjad	2 178	2 625	3 242	402	467
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	198	517	850
Räntekostnader	228	105	0	0	0
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som disponeras	360	150	195	0	19
Anslagskredit					
Beviljad anslag 09 7:1 ap.1	1009	862	857	776	767
Utnyttjad anslag 09 7:1 ap.1	0	380	539	776	494
Beviljad anslag 09 7:2 ap.1	15172	15 341	15 373	14 231	12 425
Utnyttjad anslag 09 7:2 ap.1	0	0	0	0	0
Anslagssparande					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande 09 7:1 ap.1	884	-380	-539	-776	-494
Anslagssparande 09 7:2 ap.1	25 115	1 913	7 138	15 127	14 111
Anslagssparande 09 4:5 ap.12	137	500	538	0	0
Anslagssparande 14 2:5 ap.3	0	1 352	-	-	-
Bemyndiganden					
<i>Anslag 09 7:2 ap.1 Forskning</i>					
Tilldelade	1 000 000	961 000	973 000	877 000	821 000
Summa gjorda åtaganden	928 677	933 965	946 334	827 149	768 965
<i>Anslag 09 4:5 ap.12 Forskning inom äldreområdet</i>					
Tilldelade	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Summa gjorda åtaganden	52 000	48 150	53 290	46 300	47 979
<i>Anslag 14 2:5 ap. 3 Forskning om arbetsliv</i>					
Tilldelade	30 000	0	0	0	0
Summa gjorda åtaganden	30 000	0	0	0	0
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	26	25	23	22	22
Medelantalet anställda (st)	29	30	26	24	23
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 983	2 031	2 307	1 824	1 888
Kapitalförändring*					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

*) Fr.o.m. år 2009 avräknas anslag kostnadsmässigt och därför blir årets kapitalförändring +/- 0.

Årsredovisningens undertecknande

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning

Stockholm 16 februari 2017

Martin Ingvar, ordförande Forte styrelse

Lena Abrahamsson, ledamot

Lars Alfredsson, ledamot

Boel Andersson Gäre, ledamot

Joa Bergold, ledamot

Åsa Börjesson, ledamot

Laura Hartman, ledamot

Tiny Jaarsma, ledamot

Kristina Jakobsson, ledamot

Urban Lindgren, ledamot

Anna Meeuwisse, ledamot

Claes Möller, ledamot

Ethel Forsberg, generaldirektör Forte